

Seenaawwan

WALDANDAHUU

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MAQAA RABBII AKKAAN
MARARFATAA AKKAAN
RAHMATA GODHAA TA'EETIIN

Seenaawwan WALDANDAHUU

© Galma Zaayid Dhaabbata Aadaa Islaamaa / 2019

Kan hiike

Sultan Hussien Bati

Seensa kan addeesse

Nawara Zuhair Al Mandeel

Kan karoorse

Kesnia Nyudikova

Baafata

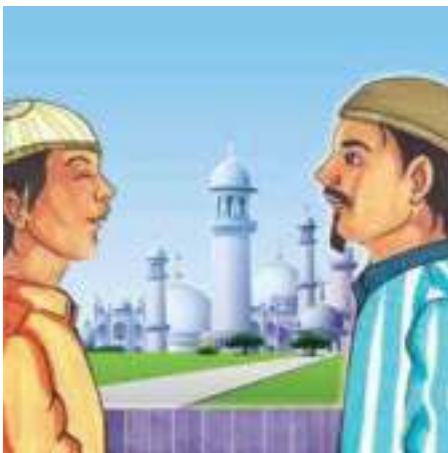
1

**SALAATA
FAJRII IRRAA
JALQABEE**

49

**JECHA
GAARII
DUBBADHU**

25

**MAASKII
ADII**

87

HARKA
KIYYA QABI

73

BAATIIN GARAM
DEEMTI?

121

ICCIITIIN
KIISAA

Seenaa kan kaahe

Noura Abdul Ghani Itani

Kan addeesse

Ahmad Husain fi Noon Abdullah

**SALAATA
FAJRII IRRAA
JALQABEE**

Raashid

gara dalagaa
isaa yoo deemuu
yeroon sa'aa lama,
Salaanni Fajriidhaa

isa dabreera, inni yeroo hundaa Azaana
Salaata Fajriif ka'aa ture, ardha garuu sagale
jaartii isaattu kaase.

Jaartiin isaa dalagaa irraa waan tureef
kaafte, firaasha isaa irraa akka maraataatti
hollataa tahe ka'e, gara sijaadaa isaatti
akka hangaasutti barare, eega salaataaf
wadda'ate haala yaaddawaa taheen waan
salaata dabarseef.

Raashid Salaataa fi Azkaara eega raawwate
gara dalagaa deemuuf dafe qophaahe,

kitaaba isaatiif waraqaawwan isaa qabate gara kortoo deeme, waan jarjareef jecha waraqaawwan isa duratti facaate, waraqaalee waltti qabuu yaalii godhe osoo kortoon hin dhaabatin.

Wanti inni yaade isa mudate, kortoon duraan akka aadaa isaatti turuun beekkamu ardha dafee dhufe osoo Raashid waraqaa walitti hin qabatin qaanyiin fuula isaa irraa mul'atuu jalqabe sababaa Kanaan kan namoonni kortoo san keessa jiran dalagaa isaanii irraa turan.

Waahilli isaa kan maqaan isaa Abdurahmaan jedhamu akka hulaan kortoo hin cufanne qulfii kortoo qabee isa eega.

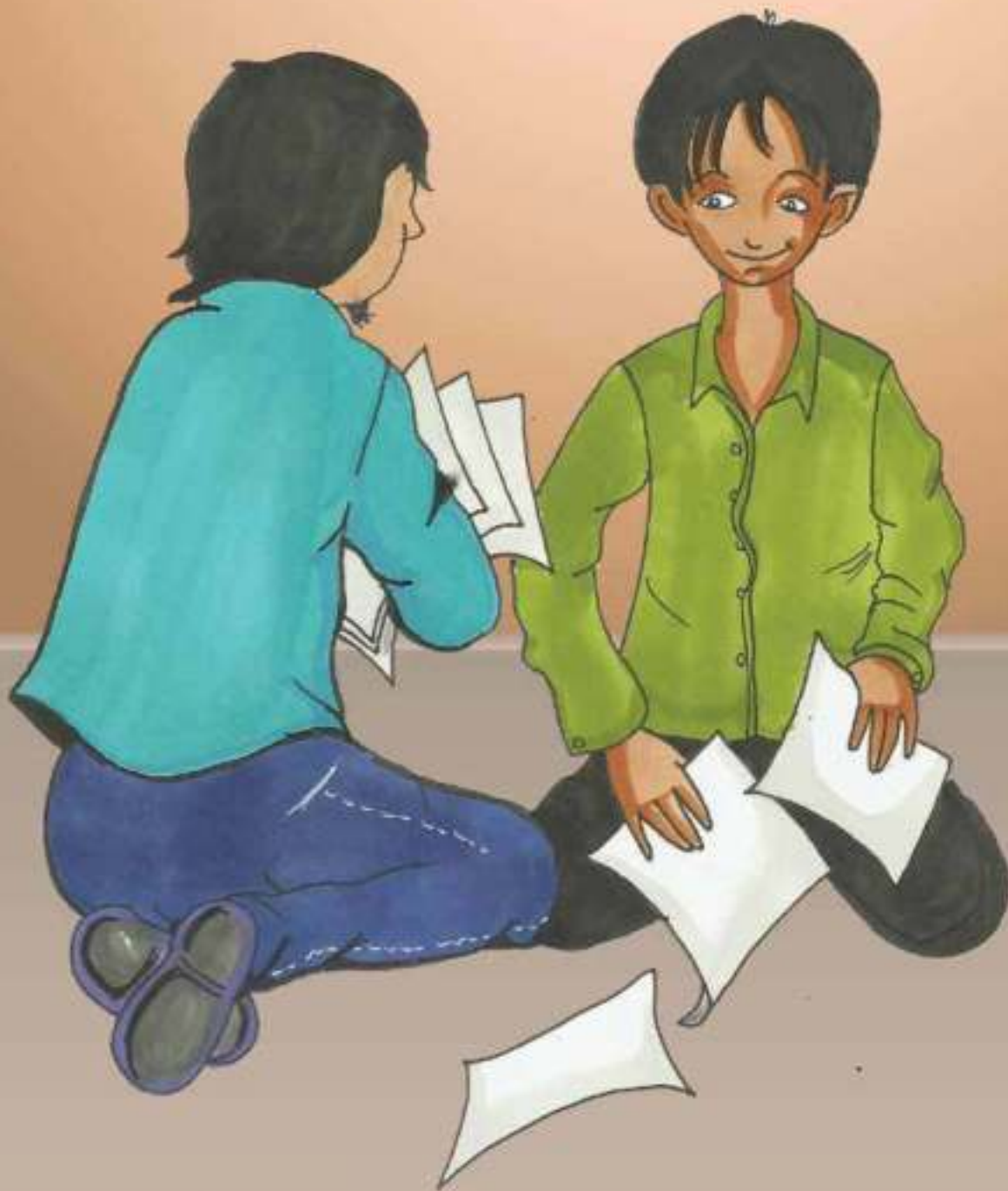
Abdurahmaan sagalee isaa gad qabate
"Assalaamu aleykum" gargaarsa barbaaddaa
jedheen?

Raashid jarjaraan salaama deebise,eegasi
Abdurahmaan waahila isaatiin balbala qabi
jedhe Raashdiin gargaaruu jalqabe, jarri
lamaan saffisaan waraqaa waltti qabanii
eegasii jarri lachuu gara kortoo seenan.

Raashid warra kortoo keessa jiran cufaa
dhiifama gaafate, ammo Abadurahmaaniifis
Galataa hedduu galcheef, Abdurahmaan
galata isaa kabajaadhaan irraa qeebale.

Abdurahmaan dafqaan bulaa Laammii
Aasiyaati, Suuqa mana warra Raashiditti
dhihaattu keessa dalaga, meeshaa namni

barbaadu suuqa irraa gara manaa geessa,
dalagaan kun dalagaa ulfaataa.

Raashid maammila Suuqa kanaati, yeroo
hedduu meeshaa suuqa irraa gara mana
raashid geessuu barbaada haathu malee
Raashid hin dida sababaa obbooleyyummaa
mana Rabbii keessatti waljaalatan akka harkaa
hin booresineef.

Jarri lachuu yeroo hunda walbirtti salaata
fajrii salaatan yeroo Masjida dhufaniif yeroo
masjiida irraa bahan walitti salaamatan.

Kortoon gara dachii gahe yeroo namoonni
irraa fagaate Abdurahmaan gurra Raashiditti
hasaase sagalee gad bu'aa taheen ardha
salaata fajrii irraa maadhabamte "ardha

salaata fajrii keessatti sin garre maali nagumaratti"?

Raashid kan yaadni irraa haala mul'ataa taheen "eyyen dhugumaan ardha salaata fajrii ni miidhe waraqaalee qormaataa sirreessuuf qaaxiraa bule, qulqullaahе Rabbiin ol aane halkanis warqaa kanaaf qaaxiraa bule ammas akkuma agarte kana isitu dalagaa irraa duubatti na hanbise"!

Abdurahmaan seeqate eegasii Raashiditti salaamate isaan lachiinuu gara dalagaa isaanii deeman.

Dalagaa haalaan jabaa booda Raashid gara manaa deebi'e, haraka isaa keessa gargaarsa waan Manni Baruumsaa yeroo

Baatiin Ramadaanaa dhihaatu qooddu qabate, meeshaalee gargaarsaa kana konkolaataa irraa buusuu osoo yaadu Raashid Abdurahmaaniin yaadate.

Gargaarsa kana anarraa Abdurahamanituu itti hajamaa dha jedhe, Abdurahaman ganama irraa ka'ee hanga galgalaatti dalaga yeroma takkallee hin taa'u warra isaa kan dalagaa isaatiin jiraatan, eega Abbaan isaa dhibee Qaama nama laamshuun qabame irraa jalqabe.

Abdurahaman yeroo san irraa jalqabee haadha isaatiif obboolleeyyan Afran isaa isaatuu irraa gaafatamaa dha, hamileen isaa ufduratti barsiisaa tahuu yaada ture haatahu malee jidduu isaatiif jidduu hamilee

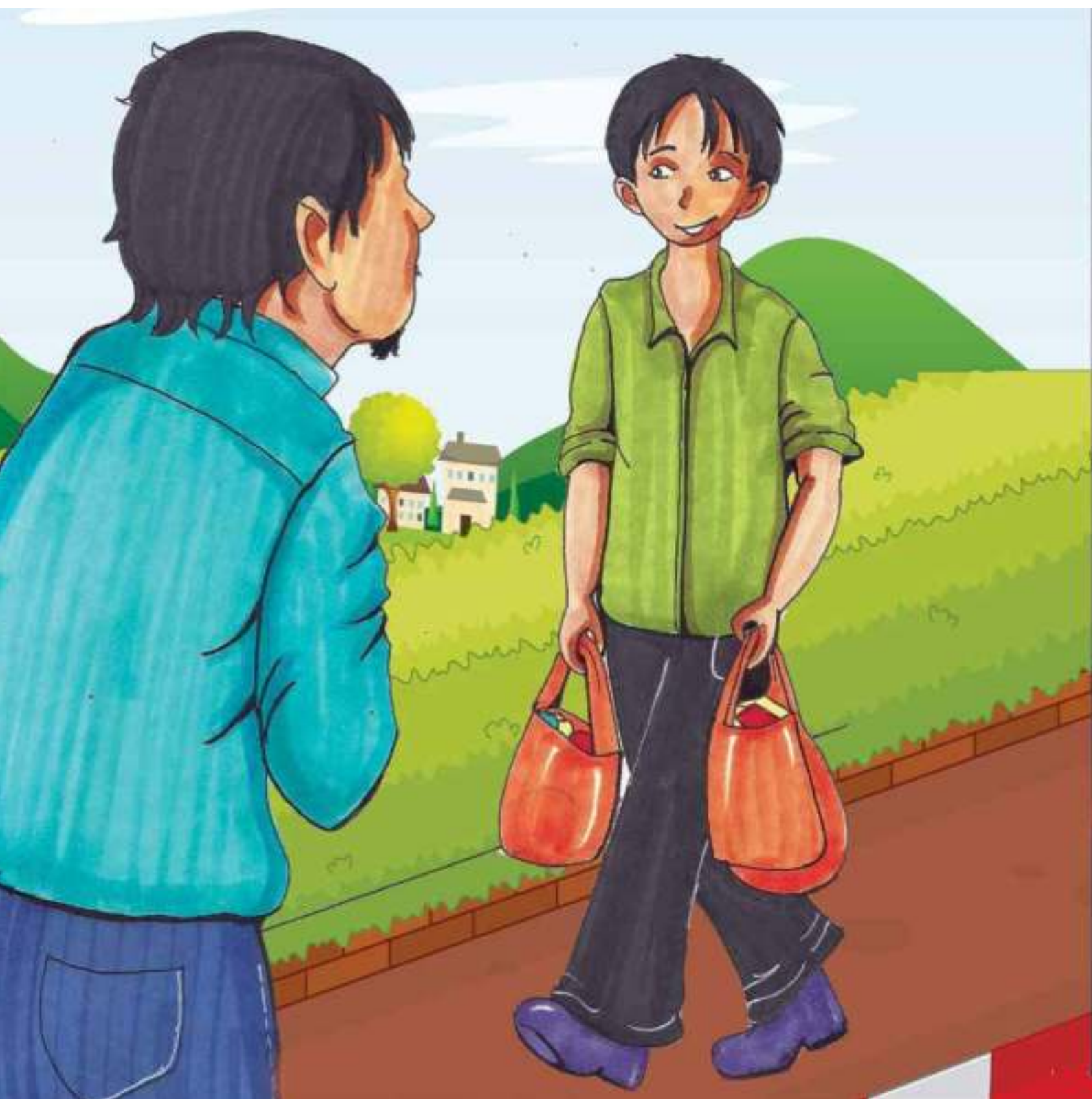
isaa waan isaaf hin qoodamin osoo tahuu
hamilee isaa irraa abdii hin kutanne.

Inumaa abdii isaa irratti cime, dalaguu fi
jajjabaatu itti fufe abdii isaa ammas tahee
ufduratti tahee galmaan gahuuf.

Ufii barachuu dhiisee obboolleeyyan isaa
barsiisuu fi akkasumas dalagaa irratti hirmaate
isaan yaachisuuf, uffisuu, mana baruumsa
bilaasha kan gatii xiqqoo nama kafalchistuutti
obboolleeyyan isaa barsiisa.

Raashid gara suuqa Abdurahmaan keessa
dalagu naannoo mana jireenya isaa gaafatuuf
deeme gargaarsa mana baruumsaa san
isaaf geessuuf, osoo gara suuqaa deemaa
jiru karatti abdurahmaaniin wal argan isaa

meeshaa namaaf geessaa jiru eega salaama jedheen naannoo joreenya isaa gaafate.

Abdurahmaan gaafii Raashidii ni ajaa'ibe, naannoo mana jireenyaa maaliif nagaafatta jedheen sababaa sanii Raashid itti hime sunis konkolaata kiyya keessa amaanaa warra keetituu keessa jira jedheen, jarri lachuu gara konkolaataa deeman meeshaa san fuudhuuf.

Abdurahmaan meeshaa argee jennaan ni boohe hedduu itti dhagahame inni nama qaanfataa dha waan jedhu hin beeku, inni nama waa kadhatuu kan beekuu miti kadhaanis nafsee ufii nama xiqqeessuu miti rakkoo ufii nama tokkootti hin himatu osoo waahila isaa akkan jabaa tahees.

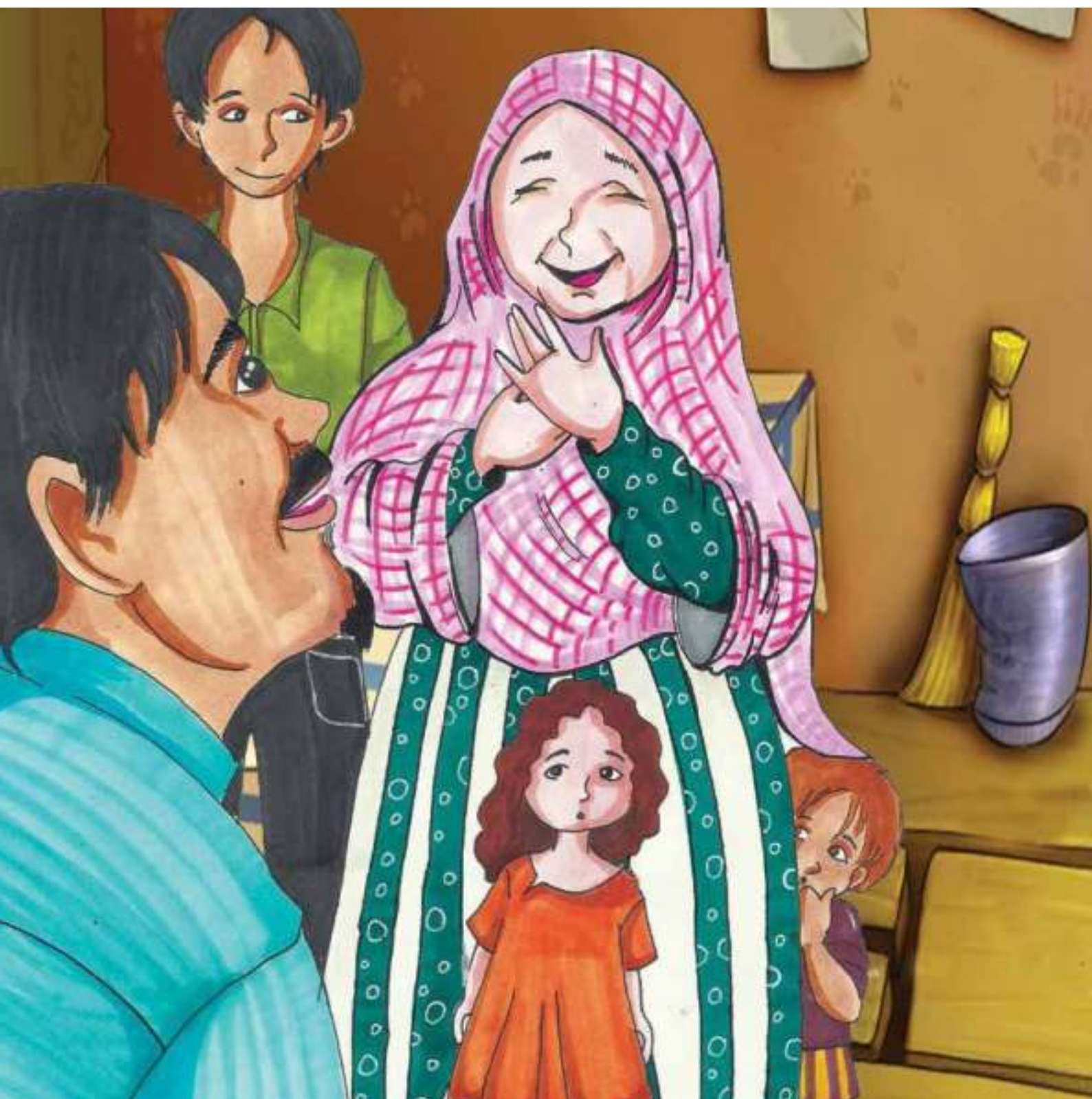
Raashid qaanyii Abdurahmaan irraa mul'atu arginaan dhiifama isa gaafate waan naannoo mana keessanii hin beeyneef malee meeshaa kana kophaa kiyya ni geessaa ture jedheen.

Jarri lachuu mana warra Abdurahmaan gahan haati Abdurahmaan gammachuu jabduun isaan simatte waan keessuummaaf godhan osoo Raashid didu qopheesaniif.

Raashid mana Abdurahmaan keessa jiraatuu arginaan gaddi guddaan itti dhagahame mana keessa wantii namni ittiin jiraatu homtu hin jiru.

Obboolleeyyeen Abdurahmaan ufftaa cicitaa isaan uffatan yeroo laale wanti isaan uffatan kan qorraa irraa hin deebisne.

Waan dandaheen warra kana gargaaruu murteesse, seequufii jaalalaan jalqabee akkasumas waan ijoolleen jiraatuun akkasumas isaan barsiisuu ufiratti murteesse, akkasumas Abbaa Abdurahmaan waladhaanuuf Raashid ufiratti fudhate.

Abdurahmanis hamilee isaa akka bakkaan gayatutti kakaase, baruumsa isaas mana baruumsa inni itti barsiisu keessatti akka xumuratutti jajjabeesse, manni baruumsaas waan Raashid itti hime dhagahuun Abdurahmaaniifi obboolleeyyan isaa akka bilaasha baratan murteesite.

Mannii baruumsaa dabalataan mana warra Abdurahmaa kan duraanii kan bishaan akka galaanatti bakka hundaan isaanitti dhiphisu

san jirjiiraniifii bakka isaa mana keessa jiraatan mana haarawaa kennaniifi.

Bara baay'ee booda Abdurahmaan barmoota isaa ni xumure.

barsiisuu keessatti waahila Raashid tahe, daree baruumsaa hunddaa keessatti walitti dhihaatan, saffaa awwalaa salaata fajrii irraa jalqabee hanga xumura daree dareewwaan baruumsaatti.

Xumurame

Seenaa kan kaahe

Rami Matrawi

Kan addeesse

Latifa Ahli

**MAASKII
ADII**

Qofaa?

Usaamaan dallanaa haala taheen sagalee isaa ol fuudhee Abukaattoo Abbaa isaa dura dhaabbate biiroo

isaa keessatti jecha Kana "Dhaalli Abbaa kiyyaa kana Qofaa?" jedhe.

Abukaattoon gara isaa laaluun taa'i jechuun gara isaa akeeke.

Haasawa kiyya hanga silaa hin fixanne yaa ilma koo taa'i.

Usaamaan haasawa isaa Afaanitti kute ...yaa kabajamaa barsiisaa koo waahee kana ilaalchisee hedduu dhageefatu hin barbaadu jedheen ...Ani Biyya Ayroopaa fagoo sanirraa waa hin dhufne, kan isii keessa irra hedduu jiru kiyya keessa jiraadhe akkasumas tajaajila fayyaa dansaa namaaf godhu Abbaan kiyya kan durummaan beekamu waa takka naa dhiisuu dhabuun isaa hedduu natti dhagahame.

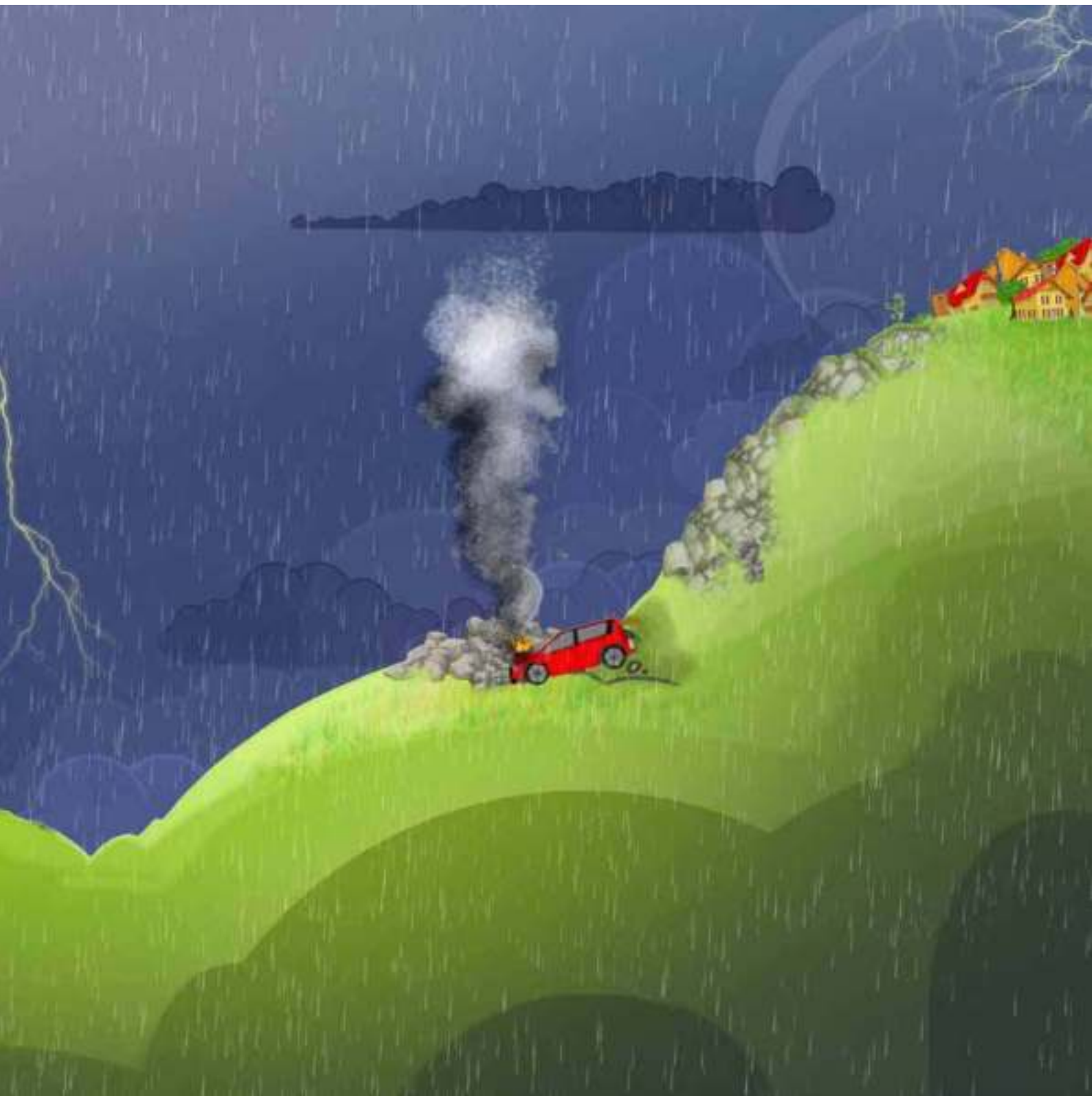
Abukaattoon Sanduuqa xiqqaa Mukarraa tahe
biiroo isaa gubbaa kaaye, "yaa Usaamaan Ati
akka ilma kiyya xiqqaati ...Ani ni beeka jidduun
keetii fi Abbeetii gaarii akka hin tahin. Dhugaadha
Abbee Qabeenya siif hin dhiisne ...haatahu malee
tasgabbaahii waan Abbaan kee Sanduuqa kana
keessatti Xalayaa siif dhhiise kana laali...

Ammas yeroo Lmmaffaaf Usaamaan haasawa
isaa Afaanitti kute.

Barsiisaa koo... Ati Amaanaa bakkaan getteera...
Galatoomi ...Ani garuu gochi kun adeemsa
kiyyaa hin jijjiiru.

Sanduuqa irraa fudhate osoo hin banin dallanaa
haala taheen biraa deeme.

Konkolaataa isaa yaabate Rooba haalaan jiru
keessa karaa dhagaa irraa biiyya san keessaa
bahuuf deemsa jalqabe, Roobni akkaan jabaa
tahirraa kan ka'e ufdura arguu hin dandeenye.

Konkolaataa osoo ofaa jiru ufumaan dubbata...
"yaa sheenaa koo Biyyatti hiyyeetti xiqqoo
tana osoo dhufu baadhe ...dhugumaan yeroo
kiyya bilaashatti balleesse".

Usaamaan yaada jabaan shaagalamuu malee
akka isa dura karaa isaa gubbaa dhagaan
guddaan konkolaate sababaa rooba jabaa
taheen walqixa karaa akka cufe hin garre.

Ufduratti dhaga arge irraa goruu barbaade
haatahu malee konkolaataan isaa micucaatte
moggaa isiitti garagalte osoo dhagaa moggaa
isii jirutti hin bu'in caccabxe dhaabatte.

Konkolaataa keessa yeroo hagam akka ture hin
beeku.

Naannoon isaa dukkana ifaa konkolaataa isaa
malee.

Dhukkuba mataa isaa baadhachuu hin dandeenye.

Mataan isaa madaawaa dha dhiigni irraa yaa'a.

Sosou'dhaaf yaalii godha, haallii isaa konkolaataa keessatti jiru isaaf hin mijjeesine.

Yaaduu jalqabe ...haala kanarra osoo jiru ..yeroo Kanaan.. Biyya xiqqoo hiyyeetti tana keesatti. Wanti tokkoollee akka isaa waa hin goone yaade.. osoo namni tokkoonu isa baase. Inni ni beeka nama yaalaa waan taheef dhiigni akkanatti irraa yaa'u kun akkasumas Gosa dhiiga isaa kana waan hin argamaneef nafsee isaa du'arraa olchuun jabaa tahutti fudhate.

Jiruu isaa kan irraa boodaa tahutti arge.

Hamileen isaa haalan gadbu'aa tahu jalqabe, akkasumas mataa isaatiin suuta suutaan sosso'u jalqabe.

Suutuma suutaan jiruun itti dukkanooyte.

Dukkanooyte.

Dukkanooyte.

Haalli jiruu isaa suuta suutaan itti deebi'u yeroo hagam haga tahe hin beeku.

Osoo uf hin beekiin ija isaa lamaan banate nafsee isaa arguuf isaa duuydaan siree gubbaa ciisu daree adii keesatti ...ufduratti nama umriin isaa bara shantamaa gahu kan uffta warra yaalaa uffatu akkasumas maaskii magariisaan kan ija isaa lamaan hagooge arge.

Usaamaan haalli kuni hedduu isaa ajaa'ibsiise. Osoo namchi maaskii hagoogate sun itti hin seeqatin.

Galanni Gooftaa haatahu kan nafsee kee baraare.. kaleessa duute dhabde haatahu tika Gooftaatiin nafseen kee baraaramera... Animmoo waldhaanaa keeti".

Usaamaan waan mooggaa isaa jiru suuta suutaan beekuu jalqabe.

Biyya xiqqoo tana keessa mana yaalaa keessa tahuu isaa beeke. Haatahu malee akkaan ajaa'ibe.

Tajaajilli mana yaalaa inni keessa jirutti godhamu, mana yaalaa yeroowwanii isaan biratti godhamu akka caalu beeke inni mana yaalaa keessa waan dalaguuf...

Osoo haala kana gubbaa jiran namni tokko itti dhufe kan maaskii fuulaa magariisa uffatu, ogeessa fayyaadhaa gaafata dhiigaa dabalataa barbaadduu jechuun, ogeessi fayyaa isa galatoofate, kaleessa namani dhiiga hedduu gumaachan jedhee itti hime, namtichi galatoofate Usaamatti seeqate akkana jedheen "yeroo gabaabaa keesatti fayyuu kee siif hawwa".

Ogeessi fayyaa dhaa gara Usaamaan mil'atee "kaleessa dhiiga gara kee galchuu yaadne turre rakkoon jiru gosti dhiiga kee waliin deemu haalan xinnaa ture haathu malee godhii Gooftaatiin

warri biyya kanaa gargaarsa gaarii nuuf godhani yeroo barbaachisaa keessatti.

Usaamaan haalaan ajaa'ibe dhiiga barbaachisaa yeroo gabaabaa keesattii raawwatuun isaanii biyya guddatte keesattu dhiigaa barbaachisu yeroo gabaabaa keesatti argatuun haalaan jabaata, biyya tiqqoo tana keesatti yeroo gabaabaa keesatti argatuun waan haalaan nama ajaa'ibsiisu.

"Yoo bahuu barbaadde ardha mana yaalaatii bahuu ni dandeeta" ogeessi fayyaa dhaa kana itti hime biraa deeme.

Usaamaan waan dalagamaa jiru beekuuf yaalii godhe ...dhaabatuun duratti xiqqoo taa'e eegasi akka sossu'u dandahu beeke.meshaa isaa barbaaduu jalqabe ...meshaan isaa telefoonni uffanni isaa hundi akka isa bira jiran hubate akkasumas moggaa meshaa isaatti kaardiin laakkofsi bilbila irratti barreefame akka jiru beeke.

Uffata isaa uffate laakkofsa bilbilaa sanitti bilbile namni tokko bilbila jalaa kaasee fayyaa isaa gaafate sa'aa tokko booda mana yaalaa alatti wal qunnamna jedheen.

Yeroo baaylamaatti Usaamaan mana yaalaatirraa bahee alatti moggaa konkolaataa isaa biratti dardara tokko arge kan isa eegaa jiru, konkolaataa isaas tolchaniifi akkasumas dardarri kunis maaskii fuulaa magariisa uffata.

Dardarri kun qulfii konkolaataa Usaamaanii kenneefi deemuu barbaade.

Kabajaa wajjiin xiqqoo na'eegi jedheenii Usaamaan dardarii kun akka isa eegu godhe.

Dardartichi nidhaabate, Usaamaan dardarticha gaafii hedduu gaafate. Ati enyu? Maalif konkolaataa isaa tolche kan kafaltii hin gaafanne.. warroonni kunniin enyuu isaan kan

kaflatii takka malee nama gargaaran ...icciitiin
maaskii fuulaa magariisaa kun maali?

Deebiin duratti dardarri kun seequu ajaaibaatiin
isa simate eegasii akkana jedhe... Waan ati
yaadduu ni beeka ati dura nama haarawaa
miti biyya tana keesatti ...ammas dura nama
rakkoon mudatee gargaaree miti.

Wanti ani siin jechuu dandahu nuti jiraataan biyya
tana namani hundi keenyatu waan gaarii dalaguu
ufiratti dirqama gone guyyaa hundaa kafaltiin
maleetti, kanaaf maaskii fuulaa magariisa kana
uffannaa yoo waan gaarii dalaguu barbaanne.
Kaanaf maqaa kiyya sitti hin himu narraa
dhiifama tahi yoo maqaa kiyyaa sitti hime gaariin
dalagadhe hunduu narrraa bada"!

Usaamaan dalagaa kana akkaan ajaa'ibe ...ammas
gaafatuu jalqabe "yaadni kuni eessaa isinitti dhufe
...yaada kana ani biyya kamiittu hin argine"!

Dardarichi waan deebisu dhabee akkana jedheen"yaadni kun eessaa akka dhufe hin beeku warri biyyaa kanaas yaadni kun eessaa akka dhefe hin beekan.

Kan jedhan dhageenyi bara hedduu dura nama tokkootu jalqabe, seenaa nama sanii irraa inni maaskii fuulaa adii uffata kafaltii takkaan maleetti nama gargaara ...nama kana eenyu akka tahe namu hin beeku ...yaadini gargaarsa kafaltii malee nama keessa akkaan faca'e biyya hunda walgahe. Yaada kanarraa kan ka'e waan nama ajaa'bsiisu hedduutu biyya kana keesatti argama.

Dardarichi Usaamaan hayyama gaafate biraa deeme haala Gooftaa isaa galatoofatuun wanti gaariin akkana biyya kana keessa jiraatuun kan waan kanaan nafsee Usaamaan du'arraa baraare.

Usaamaan konkolaataa isaa yaabbate sanduuqni xiqqaa abbaa isaa konkolaataa keessa jiraatu arge.

Yeroo kana sanduuqa banuu barbaade akkasumas xalayaa abbaa isaa qara'uu barbaade.

Sanduuqa bane xalayaa abbaa isaa qara'u jalqabe.

"Ilma koo ...qabeenya kiyya irraa akka waa takkallee siif hin dhiisin ni beeka ..haatahu malee biyya tana keesatti waan gaarii dalagee dabruu yaade kan waan sanirraa guyyaa tokko irraa ati waan gaarii argattu... naaf dhiisi".

Sanduuqa keesatti maaskii fuulaa ardha arge kana kan fakkaatu arge waan xiqqo qofa wal dhaba.

Maaskiin fuulaa adii dha.

Xumurame

Seenaa kan kaahe
Hisham Damerji

Kan addeesse
Latifa Ahli

**JECHA GAARII
DUBBADHU**

Karaa

ahmad mana barumsaa ittiin deemu irra mana onaa kan jiraattonni isaa keessaa gara biraa godaanantu jira ture.

ahmad leenjii isportii isaa xumuuree kubbaa miilaan rukutaa gara manaa yemmuu deemu, tasa rukutaa cimaa inni dhaheen kubbaan gara gidaara mana onaa san dhaqxe. Yeroo kana sagalee kubbaa biraatis dhagahe. ahmadis gara mana onaa san yemmuu deemu sagaleen kubbaa biraa mana keessaa akkuma dhagahametti jira. Itti kalaahuun.

Sagalee ol fuudhee: “eennu”? jedhe.

Sagaleen birootis oddoo keessaa “eennu”? jechuun deebise.

Ahmadis irra deebi’uun: “eennu ati?” jedheen Sagaleenis ammas: “eennu ati”? Jechuun deebise.

Ahmadis: “koottu na waliin taphadhu” jedheen.

Sagaleen hin beekamne kunis: “koottu na waliin taphadhu” jechuun deebise.

Ahmadis jechoota isaa kana yemmuu jedhu sagaleen isuma inni jedhe santu haala akkaan iyyaa taheen as deebi’a. Kunis isa aarse.

Ahmadis gama gidaara mana onaa kana dhufuun harkaan yemmuu rukutu, rukuttama santu as deebi’ee akka waan namni biraa oddoo keessaa rukutaa jirutti itti dhagahama.

Gara balbala mukarraa ijaaramee kan mana onaa raajii fi sodaan dhiyaachuun harka isaa seensisuuf akka waan harki nama biraa as itti dhufuutti yaale.

Ahmadis sirritti aaruun, daa’imni mana onaa keessa jiru sagalee fi akkaataa isaa akkeessuun waan itti baacu sehe.

Ahmadis sagalema inni arrabsuun daddaffiin isatti deebi'uu jalqabe. Daa'imni keessa jirus akkuma isaatti dallanee jira.

“Bor kuni dhimma biraa taha”.

Ahmad gara manaa daddaffin deemuu eegale, akka haati isaa kabaja yeroo mana barumsaa deemuuf deebi'u irratti cimtuu taate ni beeka.

Yeroo inni manatti deebi'u haati isaa akka inni aarii qabu irratti agartee waan isa aarse gaafatte.

Innis daa'imni mana onaa jiru tokko sagalee isaa akkeessuun akka itti baace itti hime. haati isaa tis “yaa ilma koo rakkoo hin qabu, karaa kee jijjiiri yookin yeroo achi geettu daddaffiin osoo bira hin dhaabatin dabri” jetteen.

Ahmadis “tole haadha koo” jedheen.

Garuu inni waan aaree jiruuf karaa biraatiin daa'ima mana onaa san haaloo irraa baafachuu barbaade.

Guyyaa boruu, yeroo mana barumsaa gahuun duratti, ahmad hiriyoota isaa keessaa sadi walitti qabuudhaan dhimma daa'ima mana onaa kan isa akkeessee itti baace san itti hime. Isaanis fedhii guddaan waa'ee daa'ima kanaa addaan baafachuu fi akkasumas hiriya isaani gargaaruun akka haaloo irraa baafatu waliin deeman.

Gara mana onaa deeman dura dhaabachuun:

“Eenyu kan keessa jiru”.

Sagaleenis deebi'uun.

Sagaleen itti deebi'uun “eenyu kan keessa jiru”?

Balbala yemmuu dhadhahan isuma santu as deebi'as.

Gidaara manaa yeroo harkaan dhadhahanis sagalema santu itti deebi'aa ture.

Isaanis sagalee guddaa tahe tokkoon yemmuu: “Yaa daa’ima rakkisaa as bahi” jedhaniin, sagalema santu itti as deebi’uun raajii keessa isaan galche. Isaanis itti fufuun yemmuu arrabsan, isuma santu as deebi’aa ture.

Ahmadii fi hiriyoonna isaa daa’ima baayyeetu mana onaa keessa akka jiru xiinxalan, garuu isaan qunnamuu hin dandeenye. Yeroo barumsaas isaan jalaa dabraa waan jiruuf, daddaffiin mana haala deebii barsiisaa isaanitii fi adabbii jiru sodaachuun gara mana barumsaa imalan.

Barsiisaa musxafaan kutaa isaaniitii alatti bahuun waan isaan oolaniif yookin barfataniif raajiidhaan xinxalaa isaan eegaa ture.

Yeroo isaan kutaa olseenan gaafiidhaan isaan jarjarse.

“Eessa turtan, maaf barfattan?” jedhee gaafate.

Ahmad deebii akka deebisu hayyamameefi ol ka’e.

“Ahmad maaltu isin barfachiise?” jechuun gaafate.

Ahmadis: “Yaa barsiisaa koo, mana onaa kan karaa mana keennaa irra jiru, yeroo hunda daa’imni tokko na akkeessuun natti baacaa ture. Yemmuu akka inni na waliin taphatu isa yaamus, sagalee ani jedhu irra deebi’uuni fi na akkeessuun na didaa ture. Har’a immoo hiriyoota kootti himuun akka isaan ilaalan wajjiin deemne. Daa’ima rakkisaa kanas akka inni ana dhiisu itti dubbadhe. Sana booda kan mana onaa keessa jiru daa’ima tokko

qofa osoo hin tahin hedduu tahuu hubanne,
sabibiinis sagalee keenya guddisanii akka
baacaatti as nutti deebisu”.

Yaa ahmad: “jecha gaarii hin tahin kan
barataarraa hin eegamne jechuun keessan
hin oolle”.

ahmadis mataa raasuun: “Ee sirrii jettan
barsiisaa, daa’imoonni mana onaa sunis
wanta nu jenne nuuf deebisaa turan”.

barsiisaanis kofluun: “Yaa ijoollee koo har’a
yemmuu gara manaa galan gara mana onaa
goraatii jecha gaarii kan amala keessan
ibsuun isaan haasofsiisaatii deebii isaanii
ilaalaa. yoo deebiin isaanii gaarii hin tahin,
ani mataa kootiin daa’imman mana onaa san
adaba.” jedheen.

Yeroo barumsaa gara manaa deeman,
barattoonni afran daddaffiin gara mana onaa
deeman.

Ahmad sagalee olfuudhuun nagaya gaafate.

“Assalaamu aleeykum (nageenyi isinirratti haa tahu)” jedheen.

Sagaleenis as deebi’uun, “assalaamu aleeykum (nageenyi isinirratti haa tahu)”.

Ijoolleenis iyyuun, “akkam jirtan hiriyoota koo” jedhaniin.

Sagaleenis as deebi’uun, “akkam jirtan hiriyoota koo” jedhe.

Ijoolleenis raajiidhaan wal ilaaluun, “isin ijoollee gaarii dha, hiriyummaan keessanis nu fayyada” jedhaniin. Sagaleenis akkasumatti as deebi’uun, “isin ijoollee gaarii dha, hiriyummaan keessanis nu fayyada” jedhe.

Ijoolleenis akkaan raajeffachaa iccitii mana onaa kana barsiisaa musxafaa malee akka

namni biraa hin beekne mirkaneeffachuun hanga boruutti eeguuf gara manaa deeman.

Guyyaa itti aanu, osoo ahmadis tahee hiriyoonna isaa hin dubbatin barsiisaan dursee gaafate.

“Yaa ijoolle, deebiin akkam ture, deebiin mana onaa keessaa bahu akkam isin gaddisiisee”?

Ahmadis ol ka’uun: “Yaa barsiisaa musxafaa, daa’imman mana onaa jiran amala gaarii fi hawwataa tahe qaban. Wanta nuti jenne malee kan biraa hin deebisne. Anis ammaa achi mana onaa sanitti hin aaru akkasumas hin sodaadhus” jedheen.

Barsiisaa musxafaanis kofluun: “Yaa ahmad, haalli ati namoota itti horattu amala keetirratti hundaa’a. Yoo gaarii isaaf taate innis gaarii siif taha, yoo onnee gaarii kan jaalalaa qabaatte, akkasuma argita. Yoo gaarii hin

tahinis sanuma. Akka namni si horachuu barbaaddutti nama horadhu. Jecha namni bira akka siin jedhu hin barbaanne namaan hin jedhin” jedheen.

Barsiisaa musxafaan barattootaaf nabiyyiin keenya muhammad ﷺ nama akkamii akka turan itti himuu eegale. Amala akkaan gaarii akka qabanii fi waan nama gammachiisu malee akka hin jenne. Dubbiin isaanii laafaa fi kan nama hawwatu, akkasumas gaafi fi deebii malaan kan adeemsisan akka tahe ibseef. Osoo hin ergaminii fi wahyiin ittin bu’in duras nama sirritti jaalatamu, amanamuu fi kabajamu akka tahan himeef.

Sana booda barsiisichi akkamitti namni akka sagalee baasuu fi hundeewwan sagalee barumsaa fayyaatiin wal qabsiise ibsa bal’aa dabarse.

Guyyaa sana irraa eegalee, ijoolleen yeroo mana onaa san dura bahan akka gaariitti taphaachaa fi yeroo gaarii dabarsaa turan.

Nashiidotaa fi waan adda addaa kan mana barumsaatti baratan jechuun sagaleen isaaniis akkasumatti as deebi'aa ture.

Yeroo mana onaa gahanii fi biraa deemanis nagaa gaafatu, sagaleenis akkuma sanitti as deebi'a isaanis koflaa turan.

Xumurame

Seenaa kan kaahe
Ahed Hamad Al Zaerat

Kan addeesse
Latifa Ahli

**BAATIIN
GARAM
DEEMTI?**

Erga

suuraalee hedduu barattoonni
qopheessan keessaa barsiisaan
isa lama filatee booda kutaa

keessatti kaasuun ibsan. Barattoota lamaan
suuraalee lamaan waa'ee uumamaa kaasan
kanneen waamuun akka isaan moo'atan
ibsan.

Suuraawwan lamaan kan ibsamanis fuuldura
barattootaatti baasuudhaani. Suuraalee
sirritti ilaaluun kan moo'ate murteessuuf
addaan baasuus yaale, garuu yaaliin isaa hin
milkooofne.

Yemmuu tokko bira dhaabatu kan biraa irraa
sirritti addaan akka jiru ifaa ture.

Naa'ili fi Saamiin suuraawwan isaanii fuuldura
barattootaa qabatanii dhaabachuun, haala

itti gammadaniin hiriyoonna isaanii tokko tokko gama Saamii, kuunniin gama Naa'il akka dogongoran ilaaluun, garuu suuraawwan lamaanuu ilaalcha halkanii agarsiisu.

Suuraawwan lamaanuu baatii qabu, tokko gara mirgaa kuun immoo gara bitaa garagalee jira.

Bitaa...

Mirga...

Kanaafuu barsiisaan isaan lamaanuu kallattiin isaan qabatan sirrii tahuu akka mirkaneessan gaafate. Naa'il akka kan mirgaa sirrii tahe jajjabeesse, hiriyoonna isaatis amantii itti qaban ture.

Barattoonni gariin Naa'il sirrii jechuun mirkaneessan. Gariin isaanii immoo Saamiin sirrii tahuu ragaa bahan.

Akkasumas baatiin galgala kallattiin isii garam akka tahe xiinxaluun, barattoonni tokko tokko kitaaba isaanii irra laaluuf sosocho'an, kanniinis cufuun akka isaan irratti haasahanii waliigaltee irra gahan taasisuuf.

Erga barsiisaan deemee, miseensonni hundi waliin haasahuu fi wal amansiisuu irratti xiyyeeffachuun lamaanuu akka dogongora hin qabne irra gahan.

Kallattiin Naa'il hordofee fi kan isaa sirrii tahuu mirkaneessanis yoo ilaalan sirrii dha, garuu yeroo tokko tokko ammoo dogongora fakkaata.

Akkasumas kallattiin Saamiin hordofee fi kan isaa sirrii tahuu mirkaneessanis yoo ilaalan sirrii dha.

Yeroo jiini guutuu tahu baatiin dura ji'aa irratti gama bitaa akka dabdu akkasumas dhuma ji'aa irratti mirga akka dabdu hubatan.

Kanaafuu, wanti nuti akka dhugaatti ilaallu, yeroo tokko tokko tahuu dhabuu dandaha.

Dhugaan tokko tokko faallaa nuti ittiin dhugaa tahuu ilaallu tahee mul'ata.

Xumurame

Seenaa kan kaahe

Aisha Saeed Al Zaabi

Kan addeesse

Ahmad Husain fi Noon Abdullah

**HARKA
KIYYA QABI**

Barsiisaa

Hamzaan barattoota dura
dhaabbatee qabxiwwan
barattoota sadarkaa 1ffaa

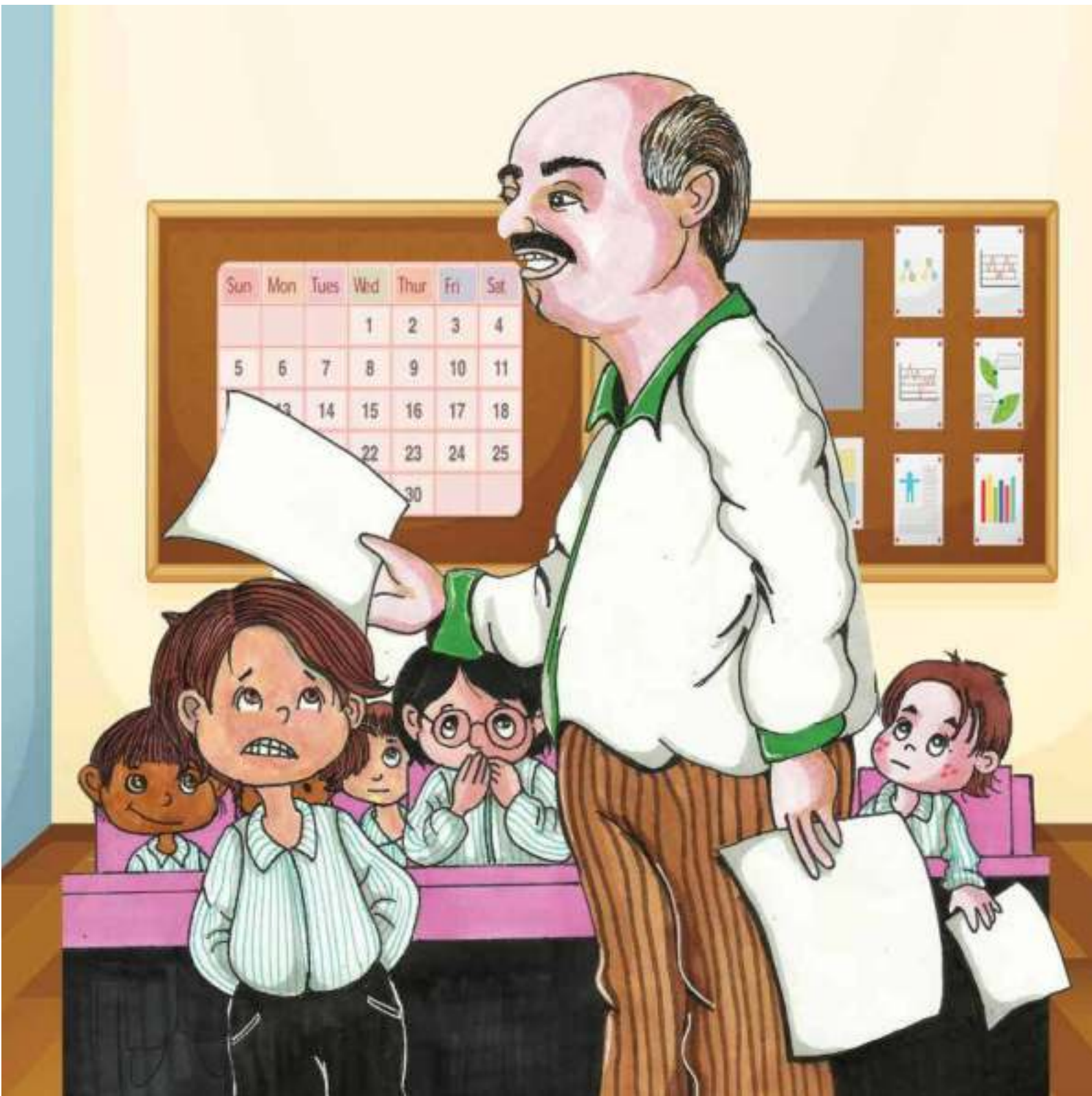
hima, hanga dabareen kiyya gahee na
waamanitti onneen koo akkaan rukutaa jira.

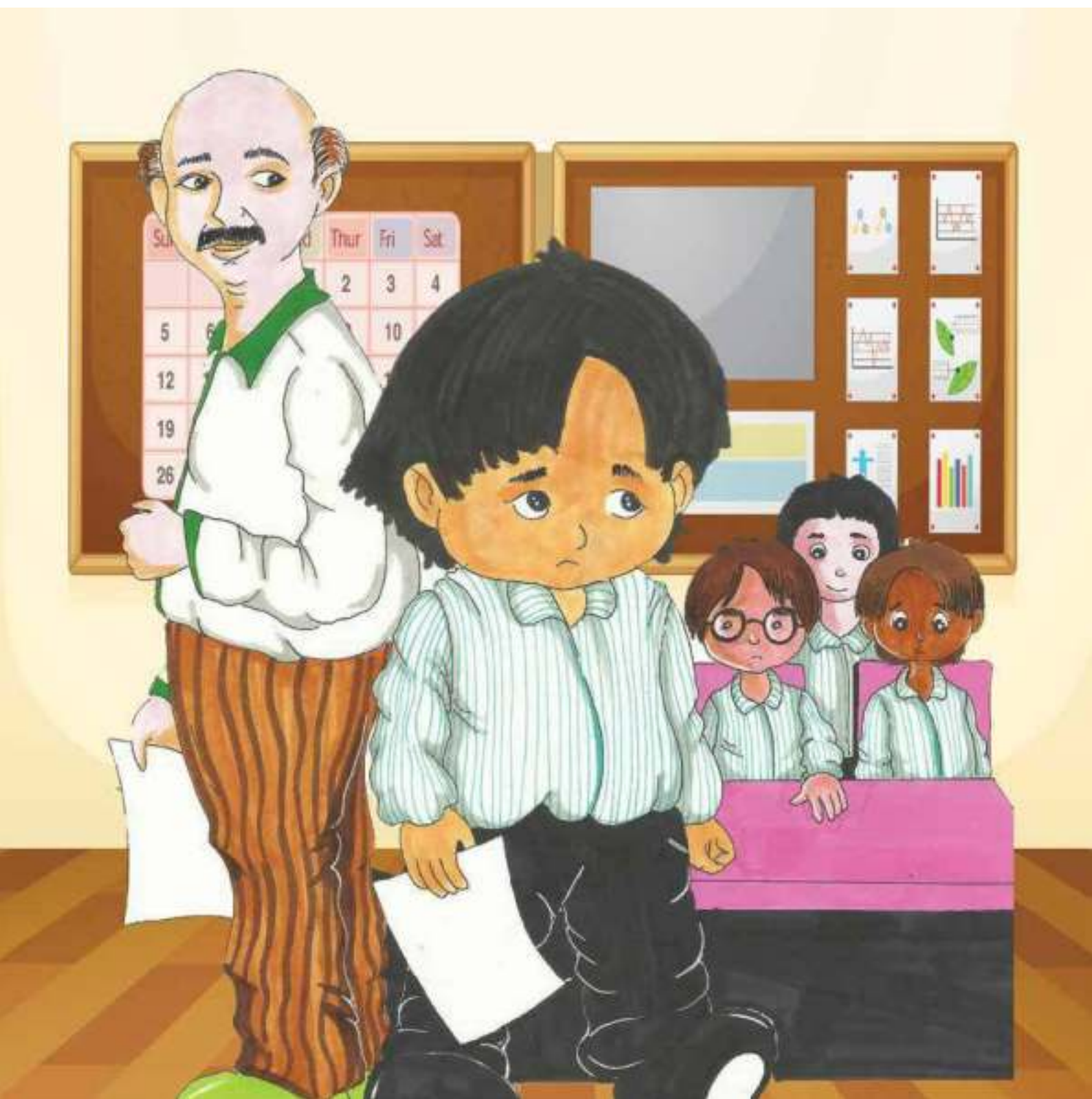
Dabareen hiriya keennaa Khaalid gahe,
barsiisaan ija isaa osoo qabxii qormaata isaa
irraa hin fuudhin maqaa isaa waame.

Barataa raaid muhammad?

Raaid akka waan hin dhagahiniitti waamicha
barsiisaatiif deebii hin kennine. Sochii akkaan
ulfaataa, suuta miilonni isaa wal dhahuu
wajjiin gama barsiisaatti dhufe. Rifannoonni
akkaan irraa mul'ata ture.

Gaddi fuula isaa irraa dubbifamu ijoollee
umrii kudha shanii osoo hin tahin manguddoo
isa fakkeessee ture.

Raaid yeroo barsiisaa irraa qabxii qormaata isaa fuudhu hin ilaalle. Waan dursee qabxii galmeessu beeku fakkaata.

Barsiisaan oljechuun raaidiin ilaalee sagalee laafaa dhaan “Kutaa itti aanutti jabaattee akka dalagdu abdii godha” jedheen.

Yeroo kana raaid qormaataan kufuu isaa namni hunduu hubate.

Raaid qabxii isaa fudhachuun deemsa yeroo duraa gama barsiisaa ittiin deemaa ture saniin deebi’e.

Yeroo gabaabaa booda dabareen kiyya gahee barsiisaan na waame.

Barataa “Raashid alii” ...“Gaarii dalagde Raashid, sadarkaa 1ffaa qabatte” jedhe.

Haala gammachuun dhugaa isa irraa mul'atuun akkas jedhe.

“Sadarkaa 1ffaa”?

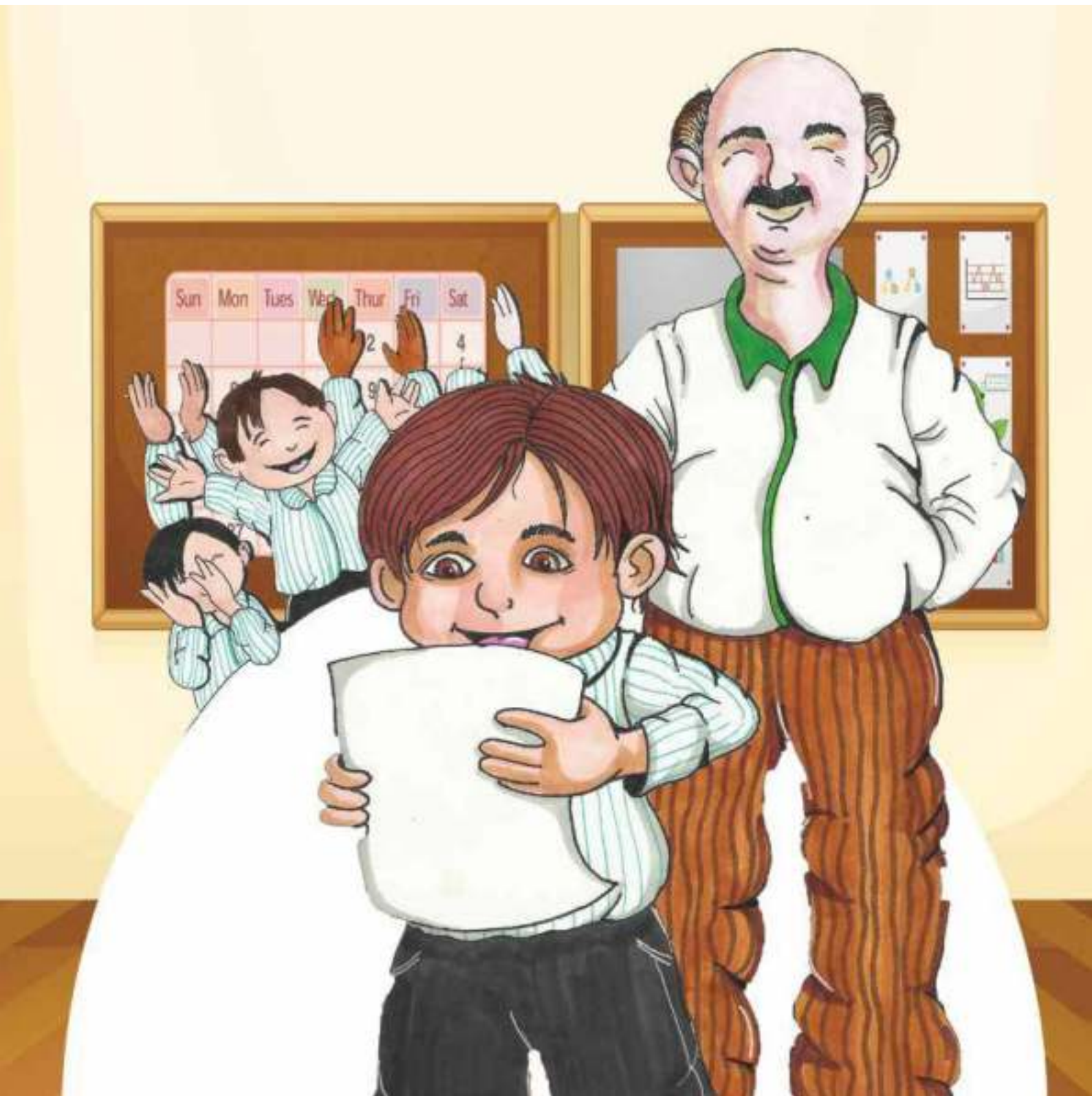
Qabxii koo haala oowwaan hiriyoonna kiyya harka naaf rukutaniin barsiisaa irraa fudhadhe.

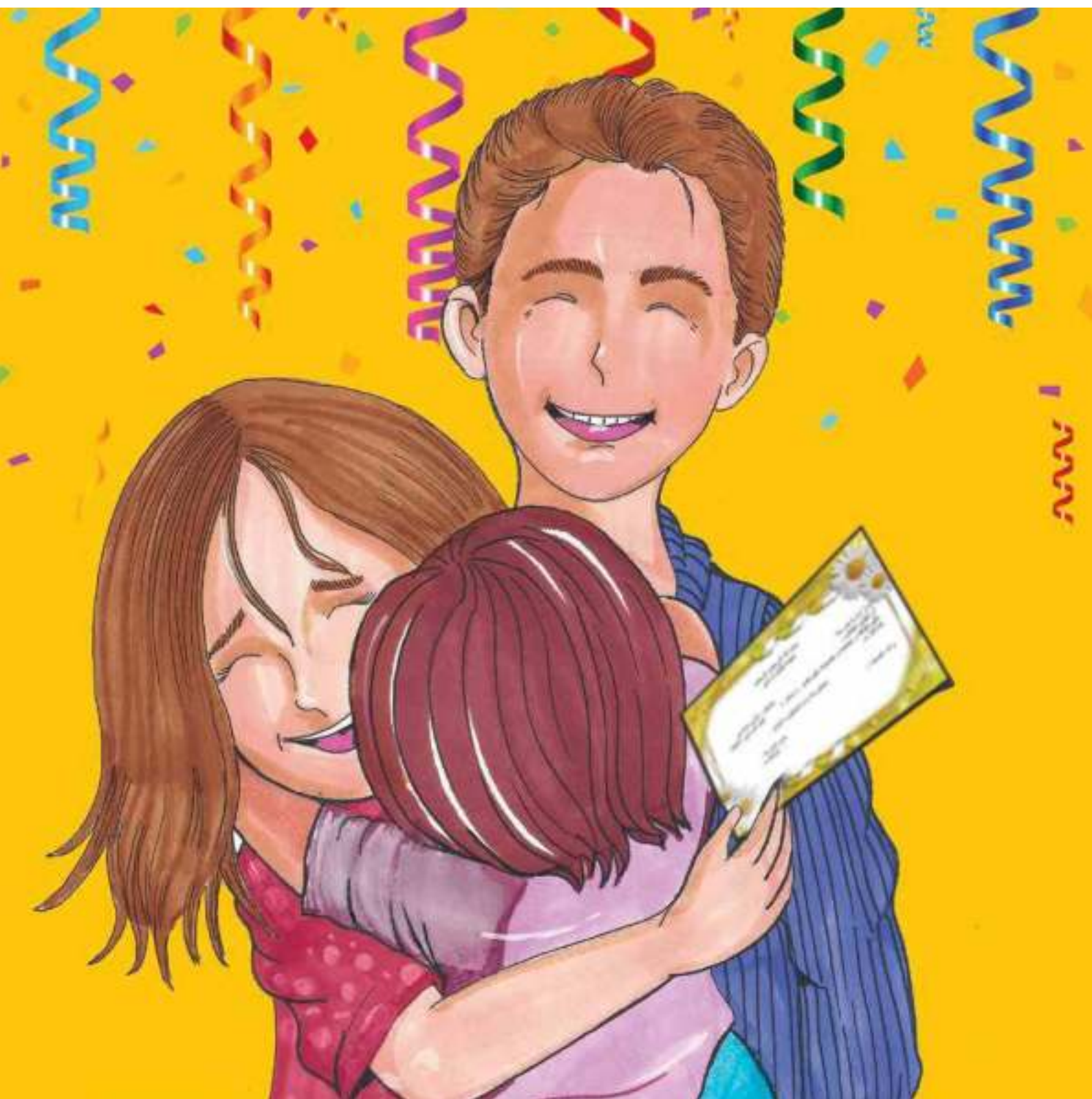
Raaid garuu saalfii fi gaddaan mataa gadi qabatee ture.

Gammachuun mana keenna haguugee ture.

Iddoo bashannanaa akkaan midhaguu fi nama hawwatu; akkasumas jaalaalaa fi gammachuun maatii kiyya waliin dhandhamaa ture. Miironni kiyyas gammachuun haguugamanii turan.

Garuu wanti tokko qalbii koo keessa yaa'uu jalqabe, gammachuu fi yeroo gaarii ani dabarsaa ture na harkaa balleessuuf ..

Waraqaa ragaa kiyyas kabajaan bakka gaarii kaahe. Lakkoofsaa fi qabxiwwan akkasuma cimanii dalaguun maal akka tahe xiinxaluu jalqabe.

Gammachuu fi mi'aan akka waan sukkara bishaan keessatti bulbulaniitti natti dhagahamaa ija koo cufuun abjuu fi abdiin guddaan natti dhagahamuu waliin fuula raaid kan gaddaa san yaadadha.

Raaid garaa nama nyaata!

Haala yeroo san inni irra ture yaadachuu jalqabe ...deemsa isaa, gadda irraa mul'atu, cabiinsa qalbii, akka sinbirroo koola tokko hinqabneetti gaddi isa haguuguu isaatu natti mul'ata.

Ammas wantoota hedduu yaadachuu jalqabe.

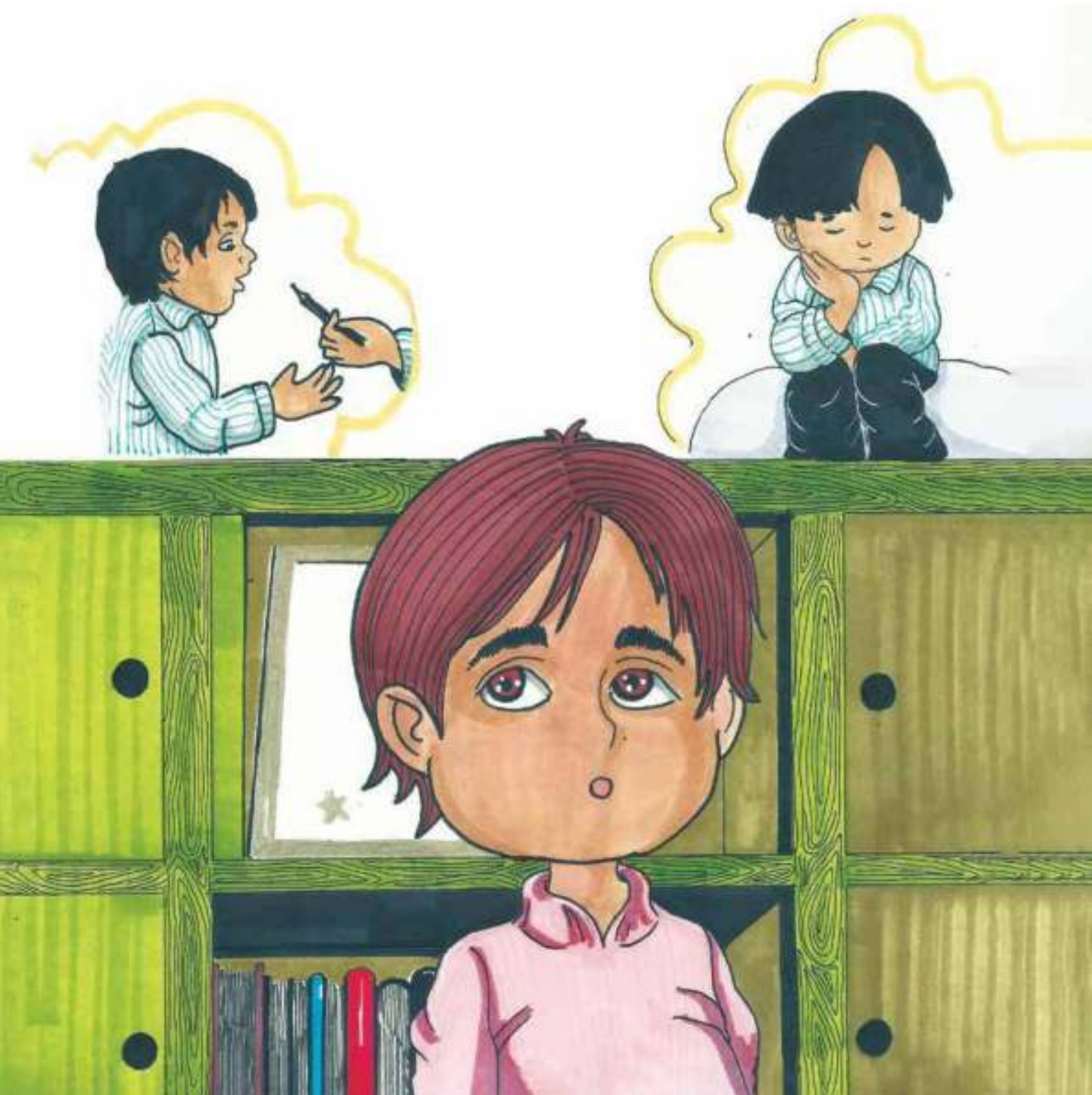
Akka barsiisaan qabxii raabsee xumuureen;

raaid kutaa keessaa saalfii fi gaddaan bahuun;
walitti qabamiinsa barattootaa irraa fagaatee,
harka qalbii cabiinsaan waliin rukutaa
gaddaan haguugamee jira. Rifatiinsi sammuu
isaa marsuu waliin taphaa fi gammachuu
barattotaa akka hin qoodanne isa godhe.

Gurbaa xiqqaa, magaala fi ijoowwan
xixiqqoon isaa gadda nuti sababa hin
beekneen marfamanii jiru.

Yeroo haalli isaa na dura dhufu, akka waan
as dura sirrii isa hin beeknetti dhukkubbiin
guddaan natti dhagahama. Haala isaa
gaafachuuf yeroo itti dhihaadhu hin yaadadhu
ture. Walitti dhufeenyi keenya ka san boodaa
akka hiriyoota dur walitti dhihaannuu tahuu
isaa hinyaadadhu hanga guyyaa tokko inni
saalfachaa qalama na gaafatutti. Sagalee
sodaatiin na gaafate.

“dhiifama; qalama kiyya irranfadhee dhufee,
kee naaf ergisuu dandeessaa”?

Anis “shakkii tokko malee eeyyen jedheen”.

Isa laaluus tahee fuula isaa kan saalfii fi
sodaan haguugame osoo hin ilaalin qalama
dabarseef. Tasa sababa kanaan natti dhihaatuu
fi na waliin haasahuu fedhee taha.haala wal
nu qunnamsiise san yaaduun guyyaa san
guutuu isa waliin dabarsuufi wantoota adda
addaa waliin haasahuuf hawwe. Akkasumas
yeroo dheeraa akka isa sirritti hin beekiniifi
haala jiruu isaa, hiriyoota isaa akka hin
beekne natti dhagahame.

Yeroo gadda fuula isaa irratti arge san
yaadadhu akkasumas,qaama fi uffata isaa
dadhabaa san yoo sammuu keessa of oofu ni
yeella’a. Halkan ulfaataa fi dheeraa dabarse.
Ganama san gara barsiisaa (Hamzaa)

deemuun isa dura dhaabadhee, miira kiyya
fi yaaddolee faffaca'an walitti sassaabuun
waa'ee raa'id beekuu barbaade.

Yaa barsiisaa koo waa'ee hiriya koo Raa'id
si gaafachuu barbaade jedheen.

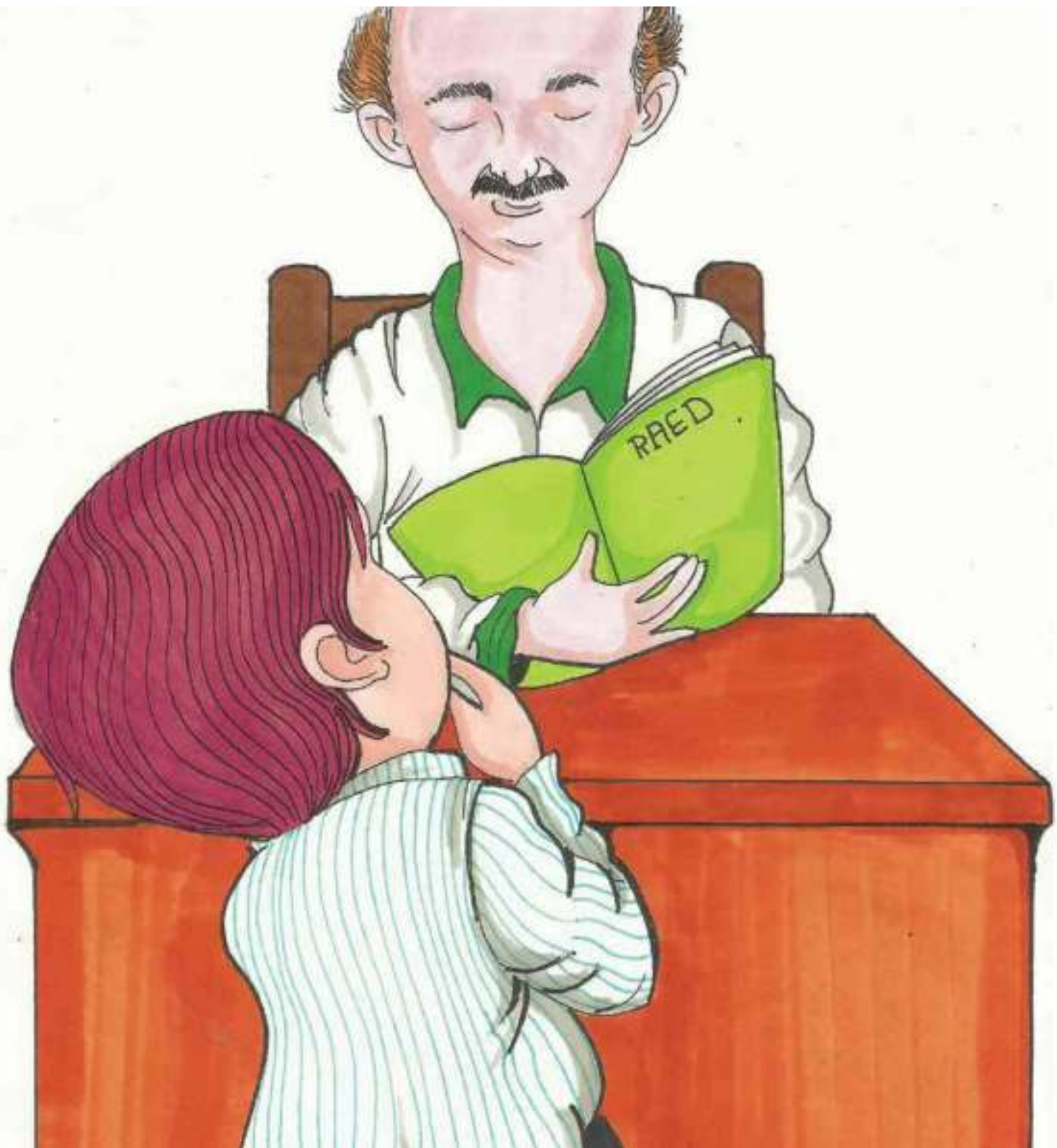
Barsiisaanis “waa'ee hiriya kee raa'id beekuu
barbaaduun kee bareeda” naan jedhe.

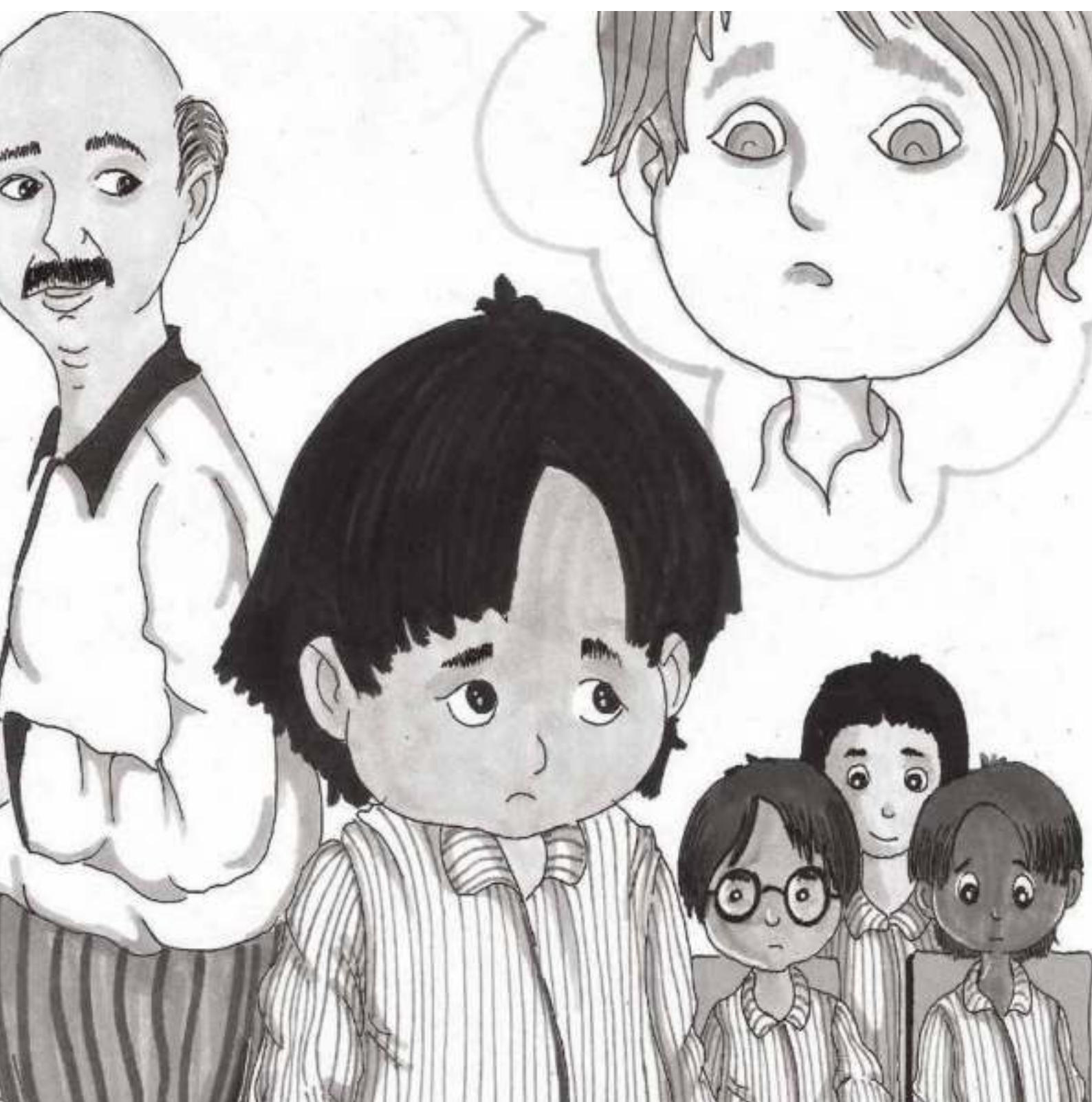
Yeroo kana hedduun yeella'e.

“Haala inni irra jiru beekuu ni barbaaddaa”?
Naan jedhe.

Ee jechuudhaan mataa koo sochoose. Innis
faayila tokko fuudhee fuula isaa garagalchuun
ilaale.

“Raa'id abbaan isaa waggaa lama dura
irraa du'e. inni hangafa obboleeyyan isaati.
Qabxiiwwan isaa kan baroota dabranii

barataa akkaan cimaa tahuu isaa argisiisu. Innis sadarkaa 1ffaa kan qabatu ture” naan jedhe.

Seenaan kun na ajaa’ibsiisee arrabni koo walitti osoo hidhamu gaafii gaafadhe.

1ffaa?

Ee, abbaan isaa du’aan irraa boqatuun, itti gaafatamummaa maatii fi obboleewwan isaa gadii fudhachuun barumsa isaa irratti dhiibaa godhuun akka inni kufu godhe.

Akkamitti isaa gargaaruu dandeenya yaa barsiisaa? Jedheen.

Tajaajila hawaasummaa isaa itti fufuun, nuti hundi meeshaa fi hamileen isa gargaaruu akka qabnu natti mul’ate.

Hamileedhaa?

Inni tajaajilaa fi kabajaa argachuu qaba.

Kabajaa?

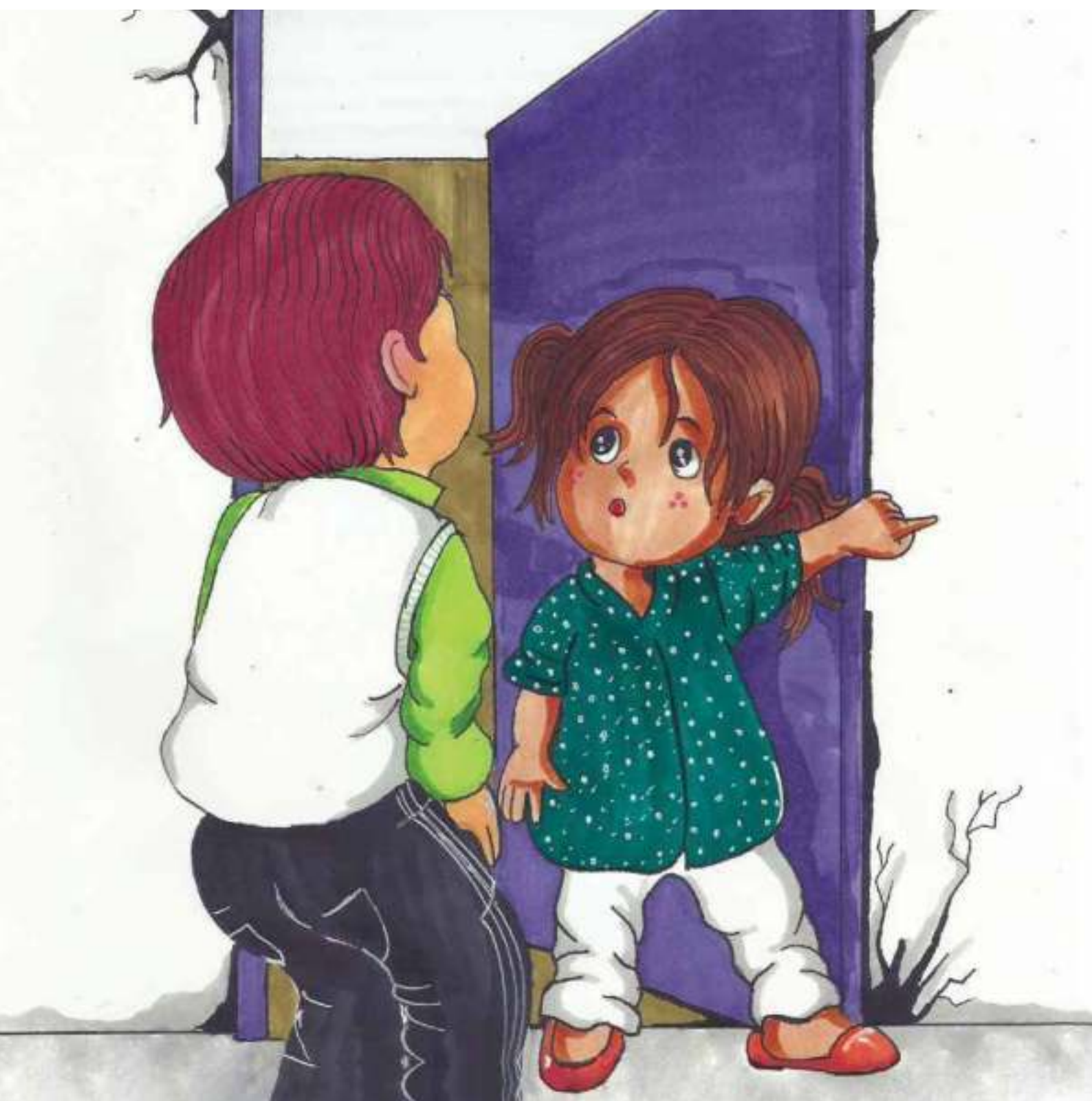
Ee, namni tokko kabajaa fi jaalala barbaada, akkuma nyaataa fi dhugaatii barbaadutti.

Barsiisaan (Hamzaa) haasawa isaa xumuuruun, ceekuu kiyya qabatee “yaa raashid ani amantii sirraa qaba. Ati raa’idiin gargaaruu ni dandeessa. Jaalalaafii walii yaaduun raajii akka dalagan xiinxali. Raa’id osoo yaaddoo fi abdii kutuun kun isa hin moo’atin yeroo gabaabaa akka deebi’u ni hawwa” naan jedhe.

Barsiisaanis na biraa erga deemee jechoonni isaa gurra kiyya irratti deddeebi’uun fuulduratti dalagaan ulfaataan akka narraa eegamu beeke.

Raa’id guyyaa san hin dhufne.

Yeroo kana waan addaa wahii dalaguuf
karoorfadhe.

Bulchiinsa mana barumsaa irra iddoo raa'id
galu fudhadhe. Mana isaanii geenne.mannis
xiqqoo fi turaa ture. Dhaaba mana isaa irraa
halluun babbadee jira. Akka namoota keessa
jiraniitti baay'ee dadhabee jira.mukkeeni
fi qaamonni manaa hundi namoota isaan
suphu dhabuun baay'ee dadhabanii jiran.
bilbilli bilbilame. Micayyoon xiqqoon raa'id
fakkaattu takka gama koo dhufte.

Obboleessi kee guddaan raa'id jiraa? Jedheen.

Isiinis suuta jechuudhaan.

“Raa'id dukkaana abbeeraa koo (Hasan) jira.
Amma inni ni dalaga” naan jette.

Qubaan gara dukkaana inni dalaguu kan
karaa irra jiruu naaf akeekte.

Raa'id dukkaana keessa dalagaa?

Yaada kana ofuma keessatti balleessee,
hedduu na dhibe.

Fagaadhee dhaabachuun raa'idiin ilaalu
eegale. raa'id yeroo galgala dukkaana san
keessa dalaguun haadha isaa waan mana
keessa barbaachisuun akka gargaaru beeke.
Dayfi mataa isaa irraa cophaa ture. Sochii
fi tattaaffiitu irraa mul'ata. Gama isaa
suuta tarkaanfachuu eegale. Yeroo kana
wantoota maamilli barbaadan daddaaffii fi
itti dhimmamuun geessa ture.

Isa duuba dhaabadhee; ceekuu isaa qabachuun
sagalee oowwaa taheen.

Raa'id; jedheen.

Gama kiyya daddaffiin garagaluun
ajaa'ibsiifachaa yeella'aa na ilaale.

Harkaan dayfa ofirraa gogsaa.

“Raashid; maal asii dalagda”? Naan jedhe.

Si ilaaluuf dhufe. Jedheen.

Yeroo maamilli isaa waa barbaaduuf isa waamu yeella’aa gama isaa ilaalu. Ani harka koo fuudhee isa jajjabeessuun; ani siin boona! Ati nama dirqama bahuu dha. Jedheen.

Yeroo kana imimmaan irraa bu’aa ture. Anis hedduu natti dhagahamee ture. Harka isaa qabuun akka inni dalagaa isaa itti fufu jajjabeesse. Akkasumas waan maamiloonni isaa barbaadan guutuuf isa gargaaruu jalqabe.

Yeroon hedduun akkanumatti osoo taphannuu fi akka haarawaatti wal barruu deeme.

Yeroo deebi’ee isa ilaalu kennaa wahiitis fideef.

“Kuni maali?” naan jedhe.

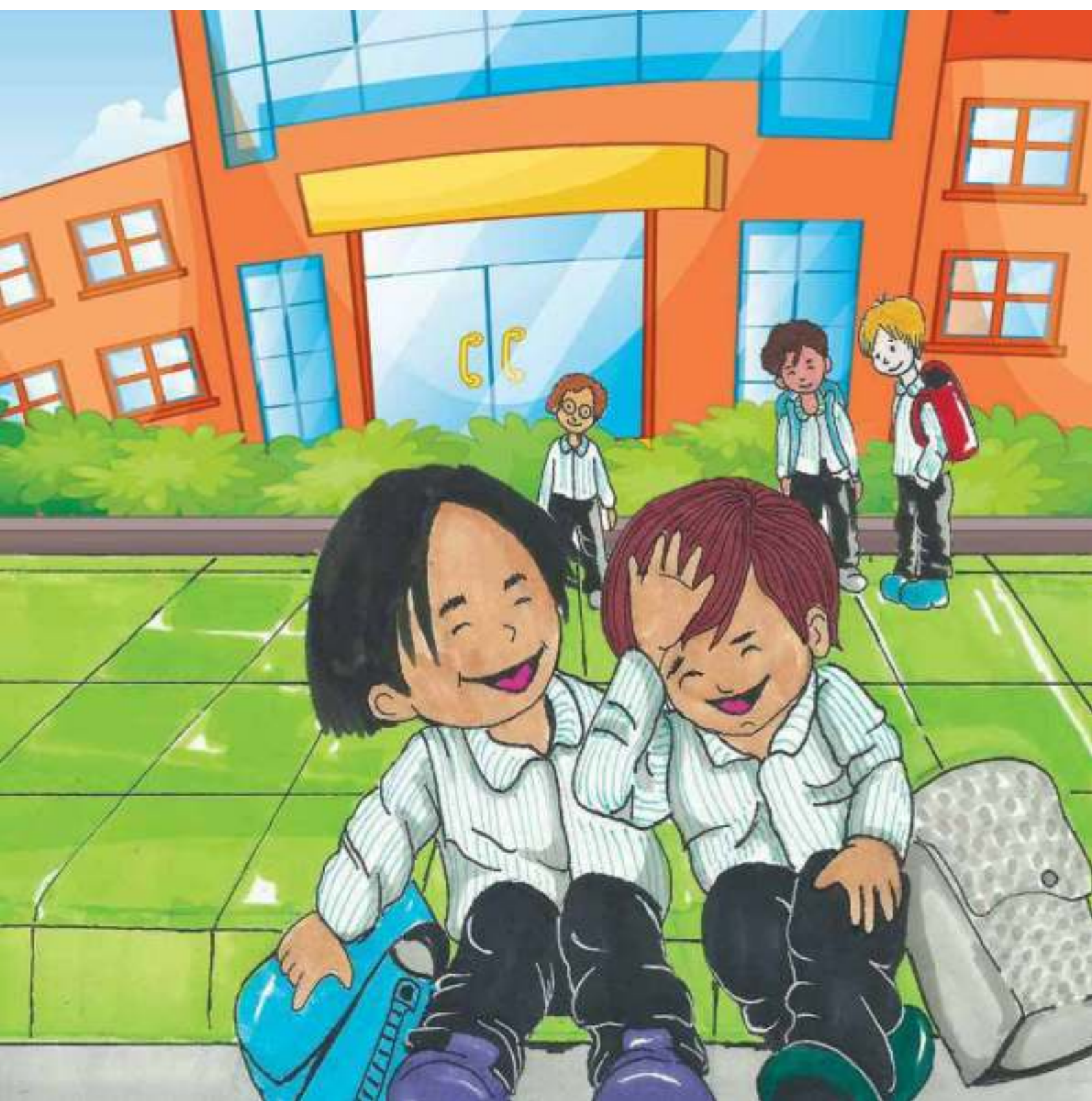
Kuni kennaa hiriyummaa keennaati. Jedheen.

Garuu jidduun addaan muree... Hiriyummaa keenya ni diddaa yaa raa'id? Jedheen.

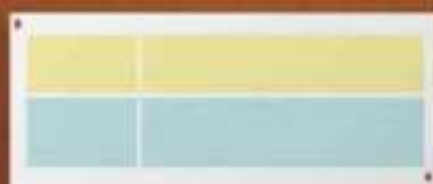
Ani garuu hiriyummaan kanaaf gammachuu guddaatu natti dhagahama.

Onneerraa koflee, isa ofitti qabuun biraa deeme. Jiruu kiyya keessa miira hiriyummaa haarawatu natti dhagahame. Guyyaa kiyyas naaf miidhagsee akkasumas ilaalchaa fi itti dhimmamuu koof haala naaf mijeesse.

Ani fi raa'id waahila akkaan walitti dhihaannu taane, akkasumas haalli jireenya raa'idif warra mana isaa gara waan gaaritti jirjiirame, sunis eega abbaan kiyyaa isaan gargaaru jalqabe, kara mana baruumsaatiin icciitii cimaa taheen kan gargaarsa kanarraa raa'id hin beeyne.

Sun	Mon	Tues	Wed	Thur	Fri	Sat
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27					

Fuulli raa'id ifuufi seeqatuu jalqabe akkasumas nafsee isaatiin tasgabbaahaa fi hamilee ufduraa yaaduu jalqabe, baratoonni cuftuu waahilummaa keenya lamaan akka haala gaarii tahee nuu raguu jalqaban waahiltoonni kiyya mana baruumsaatti raa'diin akka nama haarawaatti wal baruu jalqaban.

Uffata qaanyii fi namarraa dhokatuu ufirraa dhiisee waahiltoota isaa waliin haasawuu jalqabe, akkasumas jajjabinna qaamatiifi barmoota keesattis naan dorgoma, hawwiin barumsa isaa itti deebiteera baruumsa keesatti cimina guddaa garsiisu jalqabe.

Xumura Amataa waraqaa ragaa mana barmootaa fudhatuuf deemne, qilleessi hamileedhaa fi kan iddoo sanii nafsee keenna haala hagoogeen cal'ifnee dhaabbanne gammachuun haala nu hagooguun waan

dorgommii ufirraa raawwanneef,ijawwan
yaaddooftuufi qalbiiwwaan rifattuu taateen
qabxiilee barumsa keenyaa eeguu jalqabne,
osoo eegaa jirruu ijji kiyyaaf ijji raa'id wal
argite, raa'id niseeqataa ture seequu jaalalaa
fi ufitti amanummaan guutamte.

Barsiisaanis gara keenya laaluu jalqabe.

Barsiisaan waraqaa ragaa lama qabate
qilleessa keessa akeeka.

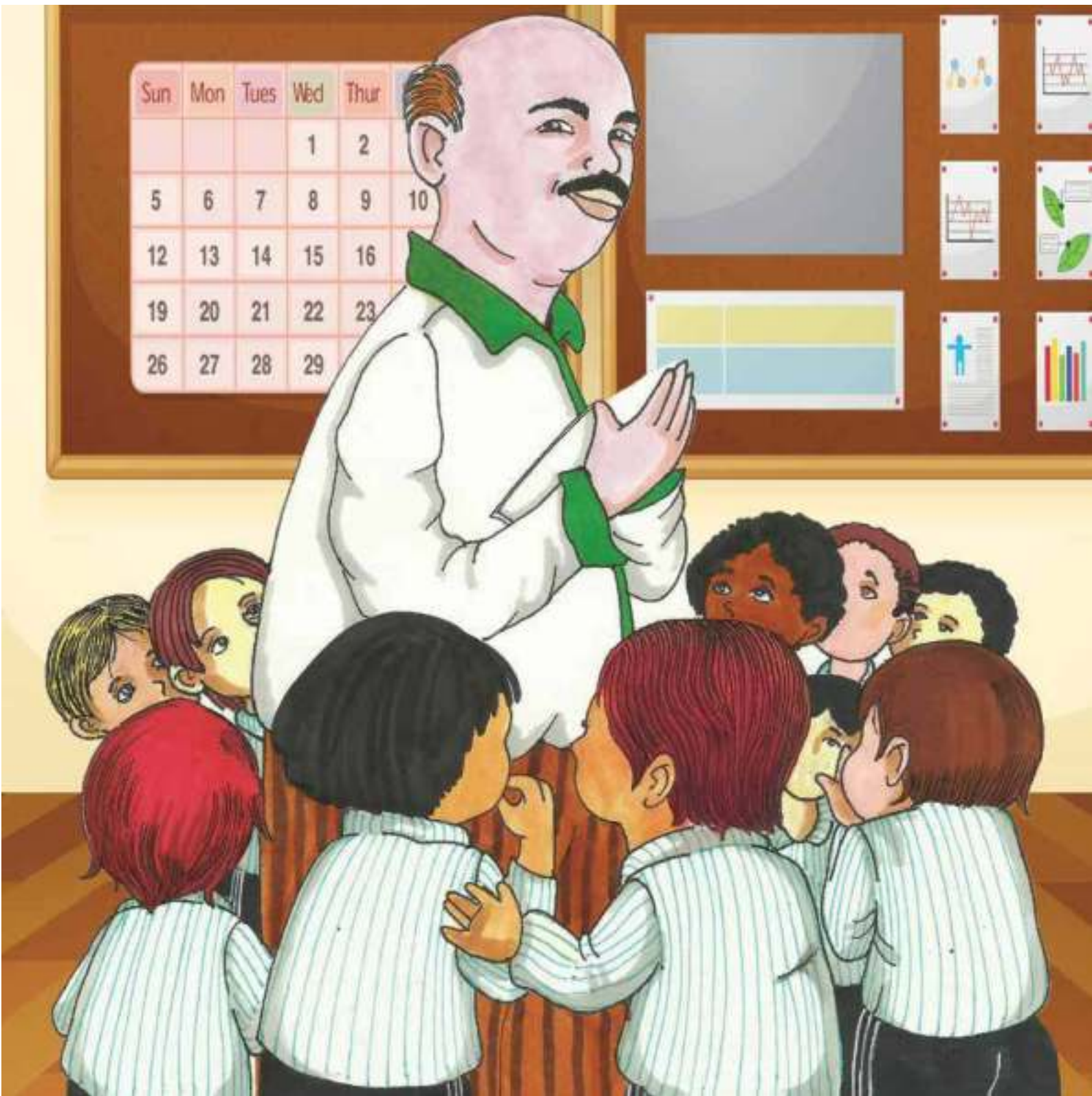
Enyuun akka jalqabu hin beeku?

Dubbatuuf jechi na hanqata!

Maal jechuu barbaade??

Raa'idii haalaan narra tasgabbaahe itti
haasawe.

Barsiisaan waraqaa ragaa lamaan ol qabee
haala sagalee hamilee qabuun lallabu jalqabe:

– Raa'id ahmad, raaashid ali. isin lachuu daree keesatti tokkoffaa baatan. Sadarkaan keessan lachuu tokko kan gammachuu isiniif haa tahu.

Oduun kun hedduu nadiinqisiise gara waahila kiyaa fiigee gammachuu dhugaa taheen ufitti qabe, innis haala ufitti naqabee jiruun imimmaan ija isaa lamaanirraa dhangala'e haala gammachuun jabduu taate isa hagoogduun, waahiltoota keenya duratti harka walfuune, barsiisaan keenyaas haala bonsaafii gammachuudhaan ufitti nuqabe.

Raashid galatoomi. ati waahilaa fi obboleessa gaariidha. Ani siin uf dhaada.

Xumurame

Seenaa kan kaahe

Fatima Ibrahim Muhammad Al Amri

Kan addeesse

Ahmad Husain fi Noon Abdullah

**ICCIITIIN
KIISAA**

Bilbilli

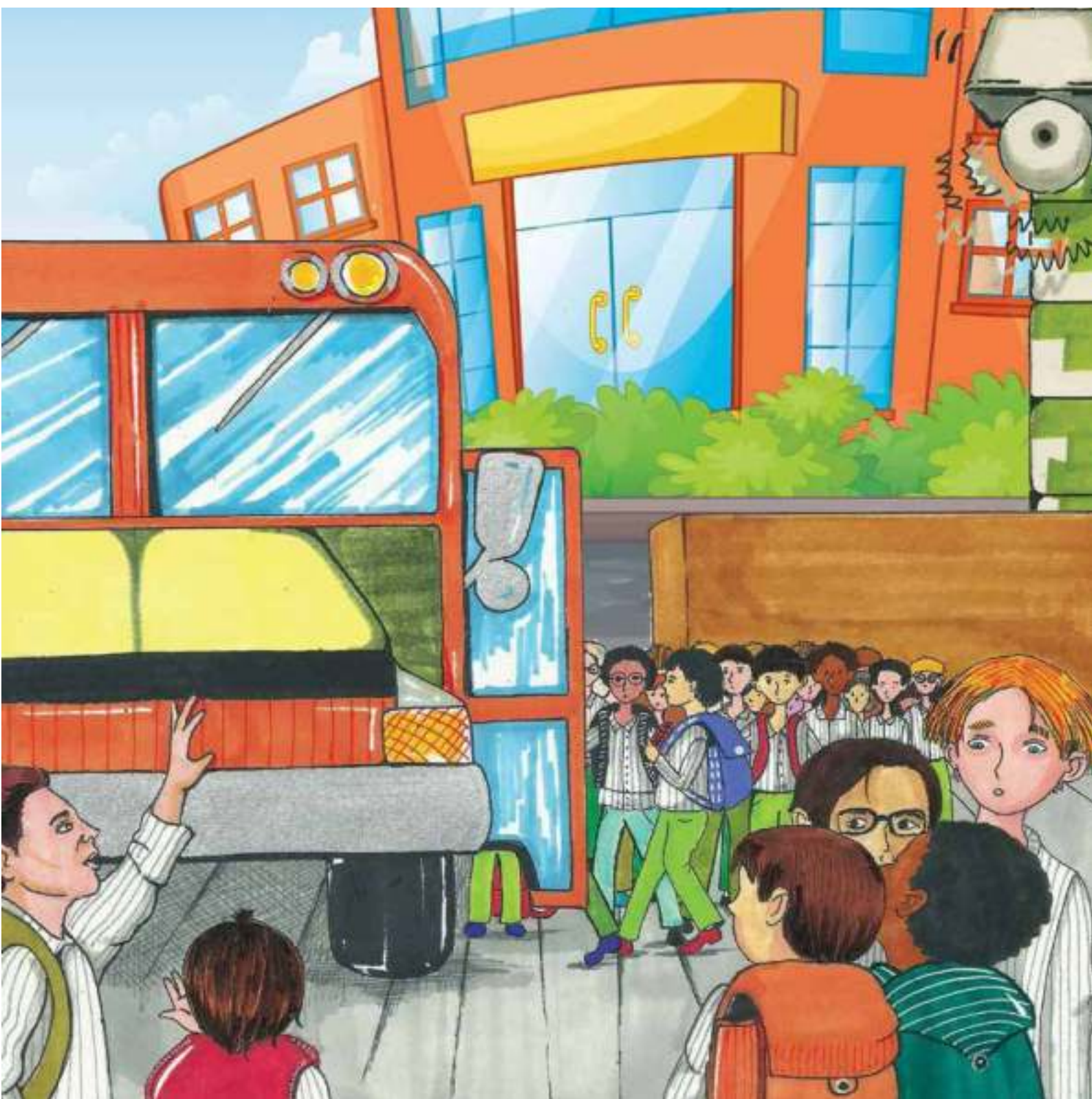
yeroo dheeraa qo'annaa
barumsaa xumuuramuu

ibsu bilbilame. Sinbirroonnis addaan
faca'iinsa barattoota waan ibsan fakkaatu.

Barattoonni gama iddoo jireenya isaaniitti
deebi'uuf tajaajila konkolaataa mijeeffachuuf
asii achi jedhu.

Barataa Saalim fooqiin, magaala fi ija
miidhagaa qabu umrii 12 tahe miilaan suuta
deemaa ture, akka duraan abbaa dukkaanaa
fi olla isaa Sa'iid jedhamu irraa salaamata
hin argine.

Karaa dheeraa mukkeen gurguddaan
guutaman xumuruun milli isaa manaan isa
gahe. Inni akkas laafaa tahus manni itti galu
bareedaa ture.

Yeroo duraatiif osoo maatii isaa salaama hin gaafatin mana seene. Kutaa isaa seenuun haala hifataa taheen uffata isaa jijjiirachuu jalqabe. Haati isaas akka inni dhufee laaqana nyaatu yemmuu itti himtu.

“Dhufe, dhufe” jedhe.

Saalim teessoo isaa irra taa’uun nyaata nyaachuu eegale. Sagalee qillisa meeshaalee itti nyaatan malee wanta tokko dubbachuu dide. Hanga haati isaa “nagaa qabdaa yaa ilma koo”? Jettuunitti.

Saalimis gaafii harmee isaa rifachaa akkana jechuun deebise “Homtuu hin uumamne harmee koo, nagaya qaba” jedheen.

Mataa isaa raasuun yaada keessa cuuphame fakkaata.

Galagallis gahe. Ifaajeen maatiin isaa waan isa mudate isa amansiisuun beekuu barbaadanis ni fashale. innis akaakayyuu isaa dhaqee ilaaluuf barbaade.

Akkuma karoorfate akaakayyuu isaa “Muhammad’ dhaqee ilaale. Innis teessoo isaa irra taa’uun kitaaba dubbisaa ture, yeroo kana Saalim mana seene.

Akaakayyuun isaa qalbii itti kennuun akkuma as duraa isa qeebale. Saalimis nagaya gaafatameef deebisuun “Way si jeeqee yaa akaakoo?” jedheen.

Innis seeqachaa “lakki yaa ilma koo” jedheen.

Dhuftee na ilaalu keetitti hedduu gammada garuu waan jeeqamte fakkaatta. Akaakoo

koo har'a ustaazni koo akka barataa haarawa bira taa'u na file jedheen.

Akaakoonis "Suni maal qaba yaa ilma koo"? Jedheen.

Innis hedduu na yaachise , na cingees jedheen. Hiriyoonna koo hunduu ofiraa isa fageessan, keessattuu inni waan muslima hin tahiniif, inni amantii keenaa miti jechuun isa ofirraa qaban. Isa bira taa'uun koo na yaaddesse.

"Suni si miidhaa yaa ilma koo?" jechuun akaakoon isaa gaafate.

Innis "lakki yaa akaakoo koo" jedheen. Inni nama anaafi ijoollee hunda waliin walii galtee gaarii qabuu dha jechuun

deebise. Yeroo wal garru hundas nagaya
na gaafachuun maqaa isaa naaf himee ture.

“Kanaafuu maaliif isa jibbita yaa saalim?”
Jedheen.

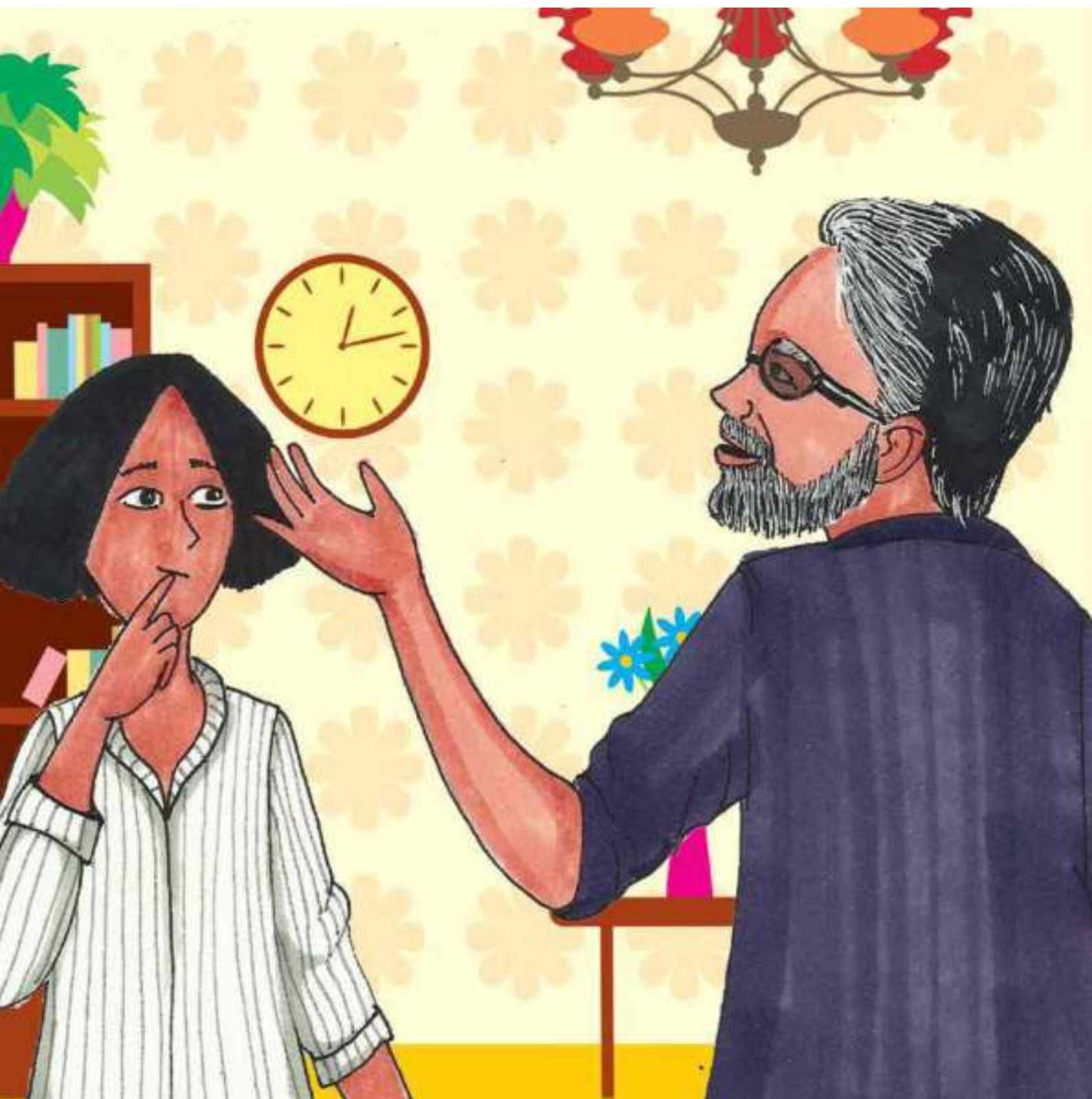
Inni muslimaa miti, rabbii biraa gabbara.
Kanaaf jedheen.

Ilaalchi barattoonni biraa isaaf qaban akkam?
Jechuun gaafate.

Hunduu ofirraa isa fageessan, yeroo
boqonnaatis adda isaa taa’uun dabarsa.
Hiriyaa hin qabu.

Sababni biraa kan akka isa jibbitu si godhu
jiraa? Jedheen akaakayyuun.

Innis akka sababa biraa barbaadu fakkaachaa “lakki hin jiruu” jedheen.

Akaakayyuun isaatis dubbii saalim hunda xiyyeeffannoo keessa galchuun, yaa saalim furmaata wahii sii barbaaduu? Jedheen.

Saalimis gammachuun ee akaakoo koo. Furmaanni maali? Jedheen.

Akaakoonis gama saalimitti garagaluun akeekkachiisaa ...qubbeen sadiin isaa agarsiisuun seera sadi guutuu qabda jedheen.

Yoo seerota sadan kana guutte, torban keessatti furmaata argatta jedheen.

Saalimis akka bifa raajiitiin hayaa ni guuta walii galle jedheen.

Akaakoonis boru yeroo kanatti deebi'ii koottu jedheen.

Saalimis gammachuun gara mana isaatti gale.

Guyyaa itti aanu yeroma jedhametti osoo gara manaa hin galin gara akaakayyuu isaatti haala isa arguu dheebotuun gahe.

Akaakayyuun isaatiis fedhiin saalim qabu hedduu isa gammachiisee akka gaaritti qeebale.

Xiqqo cal'isee gama saalim ilaaluun “ammas yaada kee hin jijjiirree, hiriya kee waliin taa'uu hin barbaadduu”? Jedheen.

Saalimis “ee akaakoo koo hin barbaadu, guyyaa itti aanu isa bira taa’uu hin fedhu”. Jedheen.

Akaakoonis bakka taa’uu ol ka’ee waan ulfaatu wahii??? Fuudhee dhufe.

Gama saalimitti dhiyaachuun, yaa saalim na dhageeffadhu jedheen; yoo rakkoo kanaaf furmaata barbaadde kana yeroo hunda baachuu qabda. Saalimis wanti akaakayyuun jedhu hin galleef, kana baadhaa?

Akkamittis rakkoo kootiif furmaata naaf taha? Jedhee gaafate. Akaakoon isaatis; Isa kana keessa waan si gargaarutu jira jedheen.

Ammas Saalimiif fedhiin akaakoo isaa kun gonkumaa hin galleef. Yoo kuni furmaata kan qabu tahe haa tahu jedhee yaada akaakoo isaa qeebale.

Akaakoonis harka isaa qabuun yeroo itti kennu akkana jedheen. “Seerota sadan guutuun dirqama”.

Ohh ...seeronni sun maal fa’a akaakoo koo?

1ffaan, yaanni kee akka guutamuuf waan kana torban lamaaf baattee deemuu qabda. Saalimis ajaa’ibuun “torban lamaa? Kuni baay’ee dheeraa dha” jedheen.

Yaa akaakoo koo akkamitti gurbaa san waliin torban lama dabarsa?

Furmaata biraa hin qabdu yaa saalim jedheen.

Bifa abdii muruutiin, haa ta'u mee! Seeronni lamaan hafan hoo? Jedhee gaafate.

Kan 2ffaa; wanta kana homtuu uumamu keessa bantee akka hin laalle, waadaas naa galuu qabda jedheen.

Saalimis hayaa waadaa ni gala jedheen.

Inni 3ffaa immoo; waan kana bakka deemtetti lafa kaahuu hin qabdu, mana keessatti, mana barumsaatti, iddoo taphaati fi karaa irrattis kiisa kee keessa keettee deemunii qabda. Jedheen.

Saalimis hayaa akaakoo koo akkas ni godha, garuu wanti kun falfalaa, jinnii wahiitu

irra jira moo maali? Akkuma kana seenaa
'SINDABAAD' jedhu irra jira.

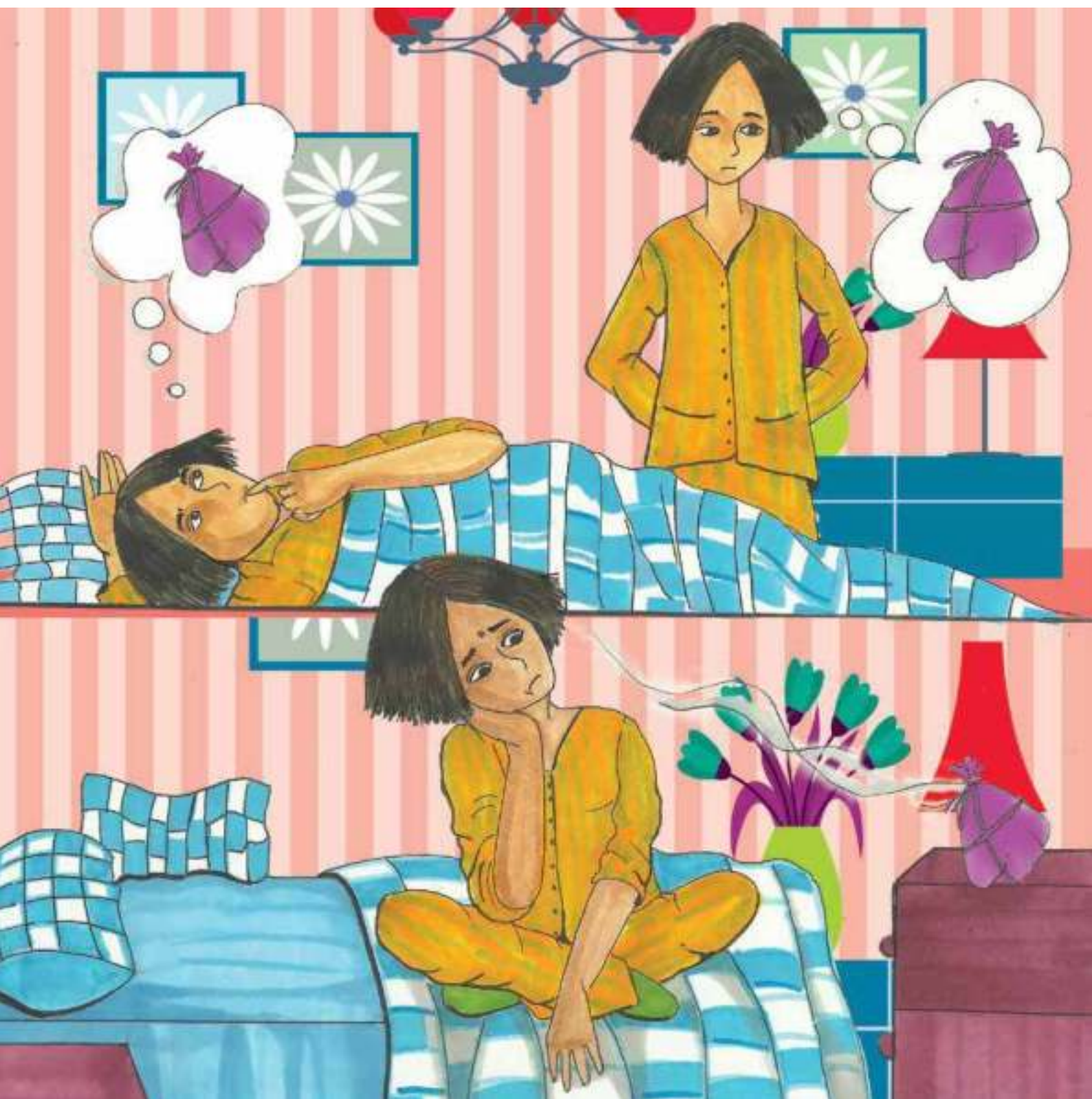
Akaakoonis hedduu itti kolfuudhaan; lakki
homa tokkoo hin qabuu yaa ilma koo
jedheen.

Saalimis wanta kana baachuun gara manaa
deebi'e. Harka isaa irratti yoo laalan guddaa
dha. Wanti kanas akkamitti gurbaa inni jibbu
irraa akka isa furu xiinxaluu jalqabe.

Guyyaa duraatis wanta kana bakka deeme
hundatti harkatti qabachuun akka akaakoon
isaa godhe raawwate.

Ulfaatuu isaa waliin kiisa isaa akka fagoo
waa keessa jiraachuu isaa beeksisu godhe.
Garuu wanti kuni akka furmaata qabu itti
amanee jira.

Guyyaa lammaffaa fi sadaffaas akkasumatti itti fufe. Guyyaa afraffaa irratti wantichi ajaa (xiraa) wahii fiduu jalqabe.

Ajaan kunis eessaa akka dhufe hin beekne. Manattis deebi'uun irra deddeebi'ee dhiqatus xiraan sun baduu hin dandeenye.

Ergasii iddoo irraa xiraan kun dhufe yeroo barbaadu akka waan kana irraa dhufe beeke. Banee ilaalu barbaadus waadaa akaakoo isaatii gale yaadachuun dhiise.

Torban duraa akkanatti itti ulfaachaa dabarse. Kunis akkaan isa rakkisuu eegale. Barumsa isaatis itti xiyyeeffachuu hin dandeenye, hirribas hin rafu, taphachuus hin dandeenye. Wanti isa yaachisu xiraa waan kanaa qofa. Innis guyyaa guyyaan dabalaa deema.

Xumura torbee lamaatiin dura gama akaakoo isaa deebi'uun akka waan kana qabatee deemuu hin dandeenye itti hime. Barumsa, gammachuu, tapha hiriya isaa waliin akka hin dandeenye itti himuun. Waan kana akka qabachuu dhaabu akaakoo isaatitti beeksise.

Akaakoonis waan harka kee irratti baachuu dadhabde, onnee kee keessatti baattee deemta jedheen.

Innis raajiin; akkamitti akaakoo koo? Jedhee gaafate.

Akaakoonis “Inni kuni kubbaa jibbaa ati gurbaa islaama hin tahin saniif onnee kee keessatti baattee deemu dha jedheen. Kubbaan sunis akka hin taphanne, hin rafne, hin sochoone fi hin yaanne si dhoogge.

Akkasumas hiriyoota kee waliin akka hin dabarsine si dhoogge.

Waan kana torbanuma lamaaf baachuu yoo hin dandeenye, maaliif onnee kee keessatti haga dhumaatti baatta?

Walii dhiisuu fi wal dandahuun qoricha onnee keetitii fi furmaata rakkina keetii ti”. Jedheen.

Xumurame

GALMA ZAAYID DHAABBATA AADAA ISLAAMAA
Al-Aini, UAE

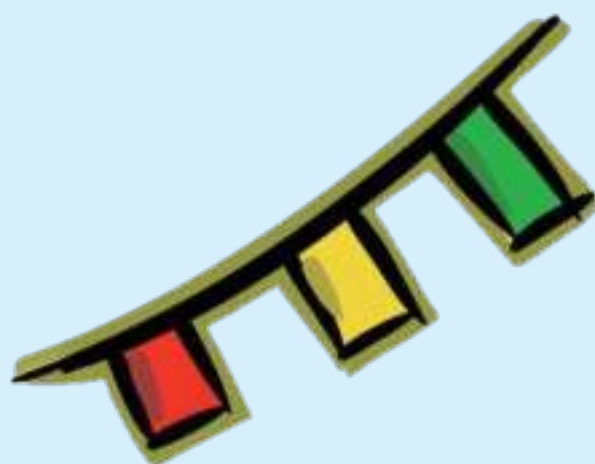
MAXXANSSAAN
GALMA ZAAYID DHAABBATA AADAA ISLAAMAA
P.O. BOX 16090, AL-AINI, UAE
WWW.ZHIC.AE | INFO@ZHIC.AE

ISBN 978-9948-23-673-3

Mirgi isaa kan eeggame. Gama fayyadamiinsa madalawaatiin, Hiikkaa fuulota muraasaa ykn sanaa gadi yoo kan kaayyoo tola ooltummaa baruumsaatiif oolu ta'e, gulaaluu, ykn jechoota bebbeekkamoo hujii maxxansaa qaama dhimma kanaa hin taanee maxxnfamu ni mala, kuusaa galmeetti ni kuufama, ykn bifa kamiinuu ni tamsaasiamaa (ni daddarba) ykn maloota tamsaasaa kan akka tamsaasa electronics, Makaanikaalii, Footo Koppii godhuun, waraabbiin ykn immoo abbaa qabeenya maxxansaa dursanii osoo hin eeyyamsiisiin.

Dhaabbanni ZHIC dogongora Maqootaa (URLs) websaayitootaa uumamuuf, barreefamoota ykn yaadrimee websaayitoota irratti maxxanfamaan sirrii ta'uufi ta'uu dhabuu isaatiif itti gaafatamummaa hin fudhatu.

Kan maxxanfame Biyya Imaaraat keesatti. UAE

دار زايد للثقافة الإسلامية
Zayed House For Islamic Culture

zhic.uae

@zhic_uae

zhic_uae

zhic

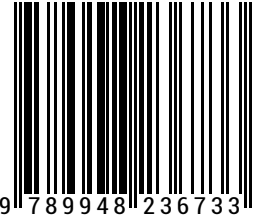
800 555

اتصل على
JUST CALL

P.O Box: 16090, Al Ain, U.A.E
www.zhic.ae | contact@abudhabi.ae

ISBN 978-9948-23-673-3

9 789948 236733